

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU TUTANAK DERGİSİ

—●—
21'inci Toplantı
28 Haziran 2022 Salı
—●—

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A) GÖRÜŞMELER

1.- Toplu Konut İdaresi Başkanlığının (TOKİ) 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

2.- Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU

21'inci Toplantı
28 Haziran 2022 Salı

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu saat 14.37'de açılarak iki oturum yaptı.

Toplu Konut İdaresi Başkanlığının (TOKİ) 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları, görüşmeleri tamamlanarak ibra edildi.

Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları, görüşmeleri tamamlanarak genel görüşmeye sunuldu.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 29 Haziran 2022 Çarşamba günü toplanmak üzere saat 18.05'te toplantıya son verildi.

28 Haziran 2022 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.37

BAŞKAN: Mustafa SAVAŞ (Aydın)

BAŞKAN VEKİLİ: Nevzat ŞATIROĞLU (İstanbul)

SÖZCÜ: Mevlüt KARAKAYA (Ankara)

KÂTİP: Yavuz SUBAŞI (Balıkesir)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayıştay Başkanlığımızın ve kurumlarımızın değerli temsilcileri; hepiniz hoş geldiniz.

Toplantıyı açıyorum.

II.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A) GÖRÜŞMELER

1.- Toplu Konut İdaresi Başkanlığının (TOKİ) 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bugünkü gündemimizde Toplu Konut İdaresi Başkanlığı ile Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret AŞ’nin 2019 ve 2020 yıllarının bilanço ve netice hesapları yer almaktadır.

Toplantımıza Toplu Konut İradesi Başkanlığıyla başlıyoruz.

Sayın Başkanımızdan başlamak üzere, toplantımıza katılan kurum ve Sayıştay temsilcilerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

Sunumunu yapması için sözü Sayın Başkana veriyorum.

Buyurun Sayın Başkan.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, KİT Komisyonu üyesi sayın milletvekillerim, Sayıştay Başkanlığı ve Bakanlığımızın değerli temsilcileri; Millî Mücadele’nin öncüsü ve bilfiil yürütücüsü olan Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu mukaddes çatısı altında İdaremizin faaliyetlerini sizlerle paylaşmaktan büyük bir mutluluk duyuyor, Toplu Konut İdaresi ve şahsım adına hepinizi saygıyla hürmetle selamlıyorum.

Toplu Konut İdaresi olarak 2985 sayılı Kanun’un verdiği yetki ve sorumluluk, kalkınma planı ve eylem planlarının öngördüğü çerçevede kentsel mobilite ve kent fonksiyonlarını göz önüne alarak sosyal konut yapımı, şehirlerimizin imarı, yeni yaşam bölgelerinin geliştirilmesi ve yeşil alanların çoğaltılması noktasında önemli bir süreci yürütüyoruz.

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi’nin kabulünden bu yana, uluslararası düzeyde insan hakları ve temel özgürlükler kapsamında barınma ihtiyacı bir insan hakkı olarak kabul görmüş, sağlıklı ve sürdürülebilir yaşam çevrelerinde herkes için yeterli, nitelikli ve ulaşılabilir konut hedefi bütün devletlerin önceliği hâline gelmiştir. Konut sektörünün ülke ekonomisinin en önemli bileşenlerinden biri olması, değişen ekonomik koşullarda konutun bir barınma hakkı olmasının yanında, özellikle

son yıllarda ekonomiyle doğrudan ilişkilendirilerek bir yatırım ve kazanç hâline dönüştürülmesi sürdürülebilir konut üretimini zayıflatmakta, özellikle dezavantajlı gruplar için yeni politikalar geliştirilmesini zorunlu kılmaktadır.

Toplu Konut İdaresi tarafından “herkes için konut”, “insanca yaşam” ve “ekonomik olarak ulaşılabilir konut” hedefleri doğrultusuna 1 milyon 100 bin konuta ulaşılarak sosyal konut, kentsel dönüşüm, afet sonrası konut üretimi, tarımköy uygulamaları, millet bahçeleri, sosyal donatı ve yurt dışı uygulamalarıyla tüm dünyanın örnek aldığı bir sosyal konut modeli ortaya konmuş, yirmi yıl içerisinde başarı hikâyesi yazılarak 81 il ve ilçelerinde projeler geliştirilmiştir.

Dünyada yaşanan pandemi ve ekonomik krizlere rağmen son üç yılda nitelikli ve yatay mimariyi esas alan yaklaşık 213 bin konut sosyal donatılarıyla birlikte şehirlerimize kazandırılmış, 137 bin konutun da teslimi bu süreçte gerçekleştirilmiştir. Cumhurbaşkanımızın başlattığı ve Bakanlığımız koordinasyonunda yürütülen 50 ve 100 bin sosyal konut kampanyaları, millet bahçeleri projesi, kentsel yenileme ve dönüşüm projeleriyle ülkemizin barınma, şehircilik ve kalkınmasına büyük destek verilmiştir. Sosyal ve mekânsal alandaki gelişmeler ve “mahalle” kavramındaki değişimler göz önüne alınarak yatay mimariyi esas alan, komşuluk ilişkilerini ve mahalle konseptini gözetken kaliteli üretime ağırlık verilerek konut projelerimiz teknik ve tasarım açısından geliştirilmiştir. Bu kapsamda, konut çevrelerinde alternatif enerji ve su kaynaklarıyla sürdürülebilir yapı teknolojilerinin kullanımı, enerji verimliliği başta olmak üzere iklim duyarlı ve ekolojik özellikli yerel mimari ve yerel yapı malzemelerinin kullanımı hedeflenerek çevre dostu ve enerji verimli bina gereksinimlerinin oluşturulması yolunda adımlar atılmıştır.

Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz; yıllık ortalama 50 bin konut olan ihale sayısı 2020 yılında 100 bin, 2021 yılında 80 bin konuta çıkarılmıştır. 775 şantiyede toplam 144 bin konut, diğer bina ve donatıların inşaatı da hâlen devam etmekte, direkt şantiyelerde yaklaşık 70 bin kişiye istihdam sağlanmakta. 2021 yılında Türkiye genelinde ilk el konut satışlarında TOKİ’nin payı ilk defa yüzde 13,8’e yükseltilmiş -ki geçmiş tarihlerde bu oran yüzde 8’di- 50 bin olan yıllık konut üretimi miktarı da ortalama 70 bine çıkarılmıştır. Piyasadaki konut maliyetlerine bakılmaksızın vatandaşlarımızın konut alımlarını kolaylaştıracak yüzde 20, yüzde 30'lara varan sübvanseler yapılarak yüzde 10 peşinattan başlayan 120, 180 ve hatta 240 aya varan vadelerle konut sahibi olmaları sağlanmıştır. İdaremizden taksitle konut ve iş yeri satın almış olan vatandaşlarımıza her yıl -geleneksel hâle getirdik, artık her yıl vatandaşın da beklentisi bu yönde; yılda 2 defa düzenleniyor, bu sene 22 Mart ve 19 Nisan tarihleri arasında- indirim kampanyası düzenleyerek borç bakiyelerini peşin kapatanlara önceki yaptığımız indirimlerin üzerine yüzde 22 oranında da indirim yaparak vatandaşlarımızın bu konuda taleplerine olumlu cevaplar verilmiştir.

Ayrıca kamunun ihtiyaç duyduğu eğitim, sağlık, güvenlik ve spor gibi hizmet binalarının ve sosyal donatıların yapımında da önemli projeler geliştirilerek vatandaşımızın hizmetine sunulmaktadır. Bu kapsamda 1.389 okul -bu, yaklaşık 30 bin derslikli okul demek- 269 hastane, 215 öğrenci yurdu, 22 üniversite binası, 997 spor salonu, 99 sağlık ocağı, konutların ihtiyacını karşılamak üzere küçük derecede 2.113 ticari ünite, 20 stadyum -19’du, bu yıl Ankara 19 Mayıs Stadı’nı da ihale etmek suretiyle yaptığımız stadyum sayısını 20’ye çıkardık; burada Ankara vekillerimiz belki konuyu yakinen takip ediyorlar, Ankara’nın gerçekten bir stada ihtiyacı vardı; yaklaşık 45 bin seyirci kapasiteli çok modern, tam başkentimize yakışacak bir stadın ihalesini de gerçekleştirdik; inşallah 2023 yılı içerisinde de onu bitirip Ankara’daki spor kulüplerinin hizmetine sunmuş olacağız- 912 cami olmak üzere toplam 26.134 sosyal donatı rakamına ulaşılmıştır.

Ayrıca 2021 yılında 875 şehit ailesi ve görev malulü vatandaşımıza 148,8 milyon TL faizsiz konut kredisi kullanılırken bu yıl kullandırılan faizsiz konut kredisi kişi başına 241 bin TL'ye yükseltilmiş ve ilk beş ayda da 275 vatandaşımıza 63 milyon TL konut kredisi açılmıştır.

Güney ve doğu sınırlarımıza acil sınır duvarı çekilmesi yönünde alınan karar gereğince Gaziantep, Kilis, Hatay, Mardin, Şanlıurfa, Ağrı, Van, Hakkâri, Şırnak ve Iğdır illerimizde duvar ve yol imalatlarının büyük kısmı da tamamlanmıştır.

Özellikle, ülke olarak yaşadığımız deprem, sel ve yangınların yol açtığı yaraların sarılması için yapımını başlattığımız ve kısa sürede büyük bir kısmını tamamlayarak teslim ettiğimiz konut projeleriyle vatandaşlarımızın barınma ihtiyaçlarının karşılanması noktasında azami gayret gösterilmiştir. Bu kapsamda Elâzığ, Malatya, İzmir, Giresun, Rize, Sinop, Bartın, Antalya ve Muğla'da toplamda -bu, AFAD kapsamında- 40 bin konut ve köyevi, 1.900 iş yeri, 2.200 ahır ve sosyal donatıları inşa edilmiş olup bir kısmının inşaatı da hâlen devam etmektedir. Afet meydana gelen illerimizde planlandığı şekliyle afet konutlarımızın teslimleri etaplar hâlinde sürdürülmektedir, yıl sonuna kadar bütün afet konutlarının teslimi de yapılmış olacaktır.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Bakanlığımızın ve İdaremizin hedefleri doğrultusunda, afet riskinin ve çarpık kentleşmenin yoğun olduğu alanlara öncelik verilerek kentsel dönüşüm projeleri üretmeye devam ediyoruz. TOKİ tarafından 179 bin konutun dönüşümü sağlanırken 45 ilde 108 proje yürütülmekte olup yaklaşık 73 bin konutun plan, proje ve inşaat süreçleri de devam etmektedir. İstanbul'da kentsel dönüşüm projesi kapsamında, 22 ilçede 35 projede toplam 27 bin konut ve ticari birimin üretilmesi noktasında önemli çalışmalar yapılmış; bu kapsamda, 12.073 konut ve ticari ünitenin inşaatı devam etmekte olup yaklaşık 15 bin konut ve ticari ünitenin proje çalışmaları da devam etmektedir.

Ayrıca, küresel miras olarak gördüğümüz şehirlerin tarihi sürecini ortaya çıkartan kadim kent meydanlarının iyileştirilmesi ve dönüştürülmesi kapsamında, Bursa, Nevşehir, Samsun, Çankırı, Diyarbakır, Erzurum, Kayseri, Konya, Muş, Siirt, Sinop, Sivas, Yozgat ve Şanlıurfa illerimizde 17 proje geliştirilmiş olup bu projelerin uygulanması noktasında çalışmalar hızla devam etmektedir. Özellikle şehir içinde kalmış sanayi sitelerini şehir dışına alarak esnafımızın önünü açacak, üretime katkı sağlayacak sanayi sitelerinin yapımına da devam edilmektedir.

Sayın Başkanım, şimdiye kadar 3.854 dükkânlı 7 sanayi sitesi tamamlandı; Konya, Samsun, Ankara ve Bolu'da 5.554 dükkânlı 4 sanayi sitesinin inşaatı devam ediyor; 7.111 dükkânlı 10 sanayi sitesinin projeleri hazırlanmakta; 6.377 dükkânlı 20 sanayi sitesinin talepleri değerlendirilmekte olup toplam 22.900 dükkânlı 41 sanayi sitesinin ülkemize kazandırılmasına, üretim ve istihdama katkı sağlanmasına da destek veriyoruz. Sayın Başkanım, sayın vekillerimiz; bizim sosyal donatı uygulamalarının yanında bu sanayi sitelerinin dönüşümünün, yapımının hem istihdam hem de daha modern, daha verimli iş yerlerinde çalışmanın sağlanarak ülkemizin kalkınmasına önemli katkı sağlayacağını düşünüyoruz.

Millet bahçeleri projesi, çevre ve şehircilik alanında son yıllarda atılan önemli adımlardan biridir ve bu proje de dalga dalga yayılarak tüm şehirlerimize yaygınlaştırılmaktadır. Özellikle şehir içinde vasfını yitirmiş alanlar "millet bahçesi" kavramıyla yeniden şehirlerimize kazandırılırken sosyal anlamda büyük bir heyecan, fiziksel anlamda da -kentler için- kentlerin sağlıklı gelişimine yeni bir boyut kazandırılmış, ülke imarına güçlü bir soluk aldırılmıştır. Bu kapsamda, özgün peyzaj düzenlemeleriyle yeni nesil rekreasyon alanları geliştirilerek 2023 yılına kadar 81 ilimizde 81 milyon metrekare yeşil alan oluşturulmaktadır. Burada da daha önce inşaatını yapmış olduğumuz 19 stadyumun tamamını, şehir merkezlerinde kalan... Ki ilk baştaki hedef burada, bu statların yapımında, bu alanların ekonomik olarak değerlendirilerek buradan kaynak edinilmesi idi ama Sayın Cumhurbaşkanımızın bu

yönde direkt talimatı oldu; şehirlerin merkezindeki bu alanları bir daha kazanmamız mümkün değil diye biz de bu doğrultuda çalışmalarımızı yaptık. Başka alanlardan kaynaklar yaratmak suretiyle, inanın, bu şehirlerin tam da göbeğinde olan 19 stadyumu millet bahçesine çevirdik ve şehirlerde de bunun çok kabul gördüğüne ve vatandaş tarafından da takdir edildiğine şahit olduk. TOKİ tarafından 218 millet bahçesinin yapımı planlanmış olup bu millet bahçelerinin 25'i tamamlanarak kullanıma açılmış, 42 millet bahçesi de bu yıl içinde bitirilecektir, hâlen 115 millet bahçesinin inşaatı da devam etmektedir. Malumlarınız olduğu üzere 700 bin metrekare büyüklüğündeki Başkent Millet Bahçesi geçtiğimiz yıl Cumhuriyet Bayramı'nda hizmete açılmış, Ankara'nın merkezinde atıl vaziyette olan büyük bir arazi yaşam alanına dönüştürülerek vatandaşlarımızın kullanımına sunulmuştur. Yine, bunun içerisinde Atatürk Kültür Merkezi var, Kültür ve Turizm Bakanlığının kullanımında. Zannederseniz, Kültür ve Turizm Bakanlığının da Atatürk Kültür Merkezinin aynı şekliyle korunması kaydıyla orada da düzenlemeler yaparak orayı daha aktif hâle getirmek için çalışmaları var. Biz aslında "Bizim projenin içerisine katarak çalışma yapalım." dedik ama o dönemde, bazı şeylerden dolayı ilerleme sağlayamadık ama inanın, Atatürk Kültür Merkezi de daha önceden belki insanların gitmekte zorlandığı bir alandı, ulaşmakta zorlandığı bir alandı ama bizim millet bahçesiyle bütünleşmek suretiyle orası da aktif kullanılabiliyor hâle gelmiş oldu.

Şimdi de dünyanın en büyük millet bahçelerinden biri olacak İstanbul Atatürk Havaalanı Millet Bahçesi'ni inşa ediyoruz. Günde yaklaşık 1 milyon kişinin ziyaret edebileceği, 5 milyon metrekarelik büyük bir yaşam alanı İstanbul'a kazandırılmış olacaktır. Yaklaşık 2 milyon metrekare olan 1'inci etabın temeli, bildiğiniz gibi Cumhurbaşkanımız tarafından fethin yıl dönümünde muhteşem bir törenle atılmış olup inşallah, bir yıl içerisinde bitirilerek kullanıma açılacaktır. Bu alan; eğitim, kültür, spor gibi çok sayıda faaliyetlerin yapılabileceği sosyal donatıların yanında 145.300 adet nitelikli ağaç türüyle de zenginleştirilecektir.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, TOKİ olarak planlama, projelendirme ve inşa süreçlerinde hızla yolumuza devam ediyoruz. Bu yıl yaklaşık 50 milyar yatırımla inşaatı devam eden 144 bin konuttan 64 bininin, 3.200 iş yeri, 15 hükümet konağı, 500 köy evi ve diğer sosyal donatıların tamamlanması, 220 farklı alanda yeni konut projelerinin ihalesi, 66 bin konutun da satış sözleşmesinin gerçekleştirilmesi yürütülürken, 200 sektörün üretimine, ekonomiye ve istihdama katkı sağlıyoruz.

Yirmi yılda sosyal konut üretiminde başlattığımız kampanyalar gibi, vatandaşlarımızın alım güçleri dikkate alınarak bu yılın Ağustos ayında yeni bir sosyal konut kampanyası başlatılacaktır. Buradaki konut sayısı da en az 100 bin olacaktır. İl il, şehirlerimizin talepleri doğrultusunda ve proje yerlerini de seçmek suretiyle hazırlıklarımızı tamamladık, inşallah Ağustos ayı içerisinde de bu yeni 100 bin konut projemizi açıklayacağız. Bu konudaki çalışmalarımız devam etmekte olup il ve ilçelerimizde binlerce konut üretmeye, vatandaşlarımıza yuva kurmaya, kentsel dönüşümlerle şehirlerimizi yenilemeye devam edeceğiz.

Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim -bu tabii daha önce alt komisyonda olan bir husus da- Komisyon üyesi bazı milletvekillerimizin, KİT Alt Komisyonu Toplantısı Raporu'na ilişkin muhalefet şerhlerini titizlikle inceledik. Bazı hususları da bu vesileyle açıklığa kavuşturmak istiyoruz. Maalesef, biz kendimizi tam anlatamadık. Sayın Başkanım, bazen biz burada açıklamalarda bulunuyoruz, konuya açıklık getiriyoruz ama daha önceden hazırlanmış ya da bilgilendirilmediği konularda, sayın vekillerimizin, bizim buradaki açıklamalarımızdan ya da Sayıştayımızın da belki bizim açıklamalarımızdan sonra bize katıldığı noktalarda yine de daha önceden hazırlanmış şerhleri, biz sanki hiçbir şey açıklamamışız gibi KİT raporunda yer alıyor. Öncelikle ifade etmek isterim ki Toplu

Konut İdaresi hiçbir zaman kâr amacı gütmeyen, kamudan alınan arsa ve arazilerin değerlendirilmeleri dâhil, bütün yaptığı iş ve işlemleri yasal çerçevede geliştirmekte, devletin ve vatandaşlarımızın hakları korunarak hizmetlerini yürütmektedir.

2017 yılından beri sadece 1 tane gelir paylaşım projesi ihale edilmiştir ki burada, alt komisyonda, özellikle muhalefet şerhinde şu vurgulandı: “TOKİ neden rant projeleri yapıyor?” Biz 2017 yılından bu yana sadece 1 tane gelir paylaşım projesi yaptık. Diğer bütün konutlarımız sosyal konut olup nitelikli ve konforlu yaşam alanları inşa etmek temel görevimiz olmakla birlikte lüks olabilecek, lüks denilebilecek sosyal konutların da yapılmasından memnuniyet duyulması gerekir. Evet, bizim konutlarımız son üç yılda hem nicelik açısından hem de nitelik açısından geliştirilmiş. Sayıyı yükselttik ama bununla birlikte de niteliği de en üst seviyeye taşıdık.

Muhalefet şerhindeki gerçeği yansıtmayan, kentsel dönüşümle ilgili de şunları ifade etmek isterim: Yürüttüğümüz kentsel dönüşüm projelerinde alan seçimi yerel yönetimler tarafından yapılmakta, bize sunulmakta. Kentsel dönüşüm alanı ilanı yetkisi belediyelerin uhdesinde olup belediye meclis kararıyla ilan edilmekte, ilan edilen yerlerde yerel yönetimlerin talepleri doğrultusunda protokoller yapılarak İdaremizce bu projelere katkı sağlanmaktadır. Bu sebeple dönüşüm alanlarının yer seçimleri de İdaremizce yapılmamaktadır. Riskli alan ve riskli yapı tespitleri de TOKİ tarafından yapılan bir işlem olmayıp bu tespitler de Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından yapılmaktadır. Projelerde üretilen konutlar, alanda mülkü bulunan hak sahiplerine maliyet bedelleri üzerinden verilmekte, bu hak sahiplerinin yıkılan eski yapıları için belirlenen değerleri de konut bedellerinden düşürülerek uzun vadelerde ödenmesi sağlanmaktadır.

Sayın Başkanım, değerli milletvekillерim; zaten son dört yılda biz yatay mimariden kesinlikle ödün vermedik. Zemin +5 bizim maksimum kat yüksekliğimiz oldu ve buna da bodrum katları da zaman zaman dâhil ettik yani bodrum kat dâhil olmak üzere 6 katı geçmedik. Bizim kentsel dönüşümlerde hak sahiplerinin dışında bir konut fazlalığı üretmemiz mümkün değil, üretmiyoruz da zaten. Dolayısıyla buradan fazla üretilen bir konutun daha yüksek rakamlarla başka vatandaşlara ya da başka kişilere satılması mümkün değil, öyle bir imkânımız yok çünkü yatay mimariyi esas alıyoruz. Dolayısıyla zaten vatandaşın şartlarını da bildiğimizden dolayı, biz maliyet bedellerinden yüzde 30, yüzde 40 sübvans etmek suretiyle sadece oradaki kişilerin, o projelerden faydalanmasını sağlıyoruz. Ama maalesef, her zaman, bizim uygulamamızın dışında başka kurumlar ya da diyelim ki belediyeler tarafından buna yönelik projeler üretiliyor ama bunlar hayata geçmiyor çünkü fazla konut üretmeye çalışıyorlar, bu dönüşümü sağlayamıyorlar. Ama bizim kesinlikle yapmış olduğumuz dönüşümlerde piyasaya fazladan bir konut satışı söz konusu olmadığından dolayı bizim kentsel dönüşüm projelerinin rant projeleri olarak düşünümesi söz konusu değil sayın vekillerim.

Ayrıca bugüne kadar İdaremiz eliyle yapımı tamamlanarak hak sahiplerine teslim edilen konutların hiçbirinde altyapı ve üstyapı imalatları eksik kalmamıştır. Kaldı ki iskân ruhsatı alınmış bir projenin eksikliği de söz konusu olamaz. TOKİ'nin tüm projelerinde olduğu gibi kentsel dönüşüm projelerinde de üretilen yapıların tüm mühendislik projeleri detaylı bir şekilde hazırlanmaktadır.

Bazı belediyelerden alacakların tahsiliyle ilgili yine bir şerh düşünülmüş. İdaremizce belediyelere taksitli yapılan arsa satışlarında temerrüde düşen belediyelere bildirim yapılarak ödeme yapmaları istenmiş; belediyelerin bir kısmı nakit ödeme yapabilmişler bir kısmı da arsa vererek borçlarını kapatmışlardır. Ödeme yapmayanlara da noter aracılığıyla tekrar ihtarlar çekiyor ve ödemelerinin yapılmasını kendilerinden talep ediyoruz. Burada da hiçbir belediyeye farklılık göstermemiz söz konusu değil, gelip bize borcuyla ilgili yeniden bir yapılandırma ya da alternatif sunmaları durumunda da her belediyemize eşit şekilde davranıyoruz.

Millet bahçeleri ihalelerinin neden farklı usullerde yapıldığı da bu muhalefet şerhinde sorulmuş. TOKİ olarak Türkiye genelinde şimdiye kadar 155 millet bahçesinin ihalesini yaptık. Bunların 149'u açık ihale usulüyle, 6 adedi de 21/B'yle ihale edilmiş sadece 6 tanesi. Proje hacmi büyük ve işlevsel yönü farklı olan ve yapım tekniği açısından özellik arz eden bazı projeler 21/B'yle ihale edilmektedir. Şu anda ilanda bulunan 20 millet bahçesinin de tamamı açık usulde ihale edilmekte. Sayın Başkanım, bu 21/B konusu sanki bir ihale usulü değil de yasaların dışına çıkılarak yapılan ihaleler olarak... Bu muhalefet şerhinde olduğu için burada özellikle bu konuya değiniyorum çünkü bugüne kadar bizim hiç KİT Komisyonlarında muhalefet şerhi diye bir şey yoktu ama son şeyde muhalefet şerhi girdi. Şimdi, 21/B davet usulü bir ihale şeklidir. En son bu, Çankaya ilçe sınırları içerisinde bir afet meydana geldi ve afetin meydana gelmesinin sebebi, yanda yapsatçı bir müteahhidin temel kazısı esnasında gerekli önlemleri almaması sebebiyle bir binanın kayması sonucu orada bir adanın riskle karşı karşıya gelmesine sebep oldu.

Şimdi, sayın vekillerimiz, yani, bu 21/B'yi siz de zaten çok gündeme getiriyorsunuz. Şimdi, biz mesela bu tür bir ihalenin tekrar yapılması durumunda burada gerçekten bu işi yapabilecek hem teknik hem ekipman açısından yeterli olacak firmaları seçmediğimiz zaman çok daha kaotik durumlar ortaya çıkıyor. Ama bunu basit anlamda düşündüğünüz zaman belki şöyle diyorsunuz: "Adam yapıyor işte kardeşim, açık ihale usulüyle yap, yaparsa yapar, yapmazsa teminatını yakarsınız." Şimdi, sonuçları vatandaş nezdinde bu şekilde olmayacağından dolayı biz daha büyük problemlerle karşılaşmamak için çok titiz davranmak suretiyle, biraz önce sayısını da verdiğim üzere, 155 ihalenin sadece 6 tanesini 21/B'yle yapmışız. Yani burada gerçekten ince eleyip sık dokuyoruz, hem kamu kaynaklarının verimli kullanılmasına çalışıyoruz hem de daha büyük zararlarla karşı karşıya kalmamızın önüne geçecek önlemler alarak bu yöntemi tercih ediyoruz. Bu 21/B bizim sürekli tercih ettiğimiz yöntem değil. Şimdi, bugün Ankara 19 Mayıs Stadyumunu evet, 21/B'yle yaptık ama inanın, proje detayı açısından, kullanılan malzemeler açısından yani öyle büyük çelik açıklıklar geçiyorsunuz ki bunda eğer müteahhidin yeterli mali gücü yoksa, yeterli ekip ve ekipmanı yoksa o işi bitirme şansı olmayacağı gibi çok daha büyük risklerle karşı karşıya gelme ihtimalimiz yüksek. Onun için, biz bu, 21/B'yi çok fazla kullanmıyoruz ama 21/B doğru kullanıldığı zaman gerçekten devletin, milletin faydasına olacak işleri de yapma... Mesela, millet bahçelerinde eleştiriyorlar bizi. Biz mesela şimdi Fatih'te surların etrafında, surları da açığa çıkartacak bir çevre düzenlemesi yapıyoruz. Şimdi, evet, açık ihale usulüyle ihale ettik, inanın, eğer bu tasfiye kararname çıkmasaydı biz bu işi feshetmek zorunda kalacaktık çünkü müteahhit açık ihaleyle almış, belli ki yeterliliği çok fazla yok. Türkiye'de veyahut da dünyada da böyledir, iş bitirme belgelerinin belli usulleri, esasları vardır. İlle iş bitirme belgesi her yüksek olan firma iyi iş yapacak diye bir kanaat yok. Tasfiye kararname çıkınca biz tasfiye ettik. Şimdi mesela 21/B'yle yapıyoruz. Çünkü niye? Çok hassas bir iş, surların etrafını yapacağız. Dolayısıyla, biz inanın -Sayıştayımız da tek tek inciliyor zaten- çok hassas davranıp ihtiyaç duyulan projeler dışında 21/B'yi kullanmıyoruz.

Sayın Başkanım, Toplu Konut İdaresi olarak KİT Komisyonunun değerli üyelerinin öneri ve tavsiyeleri doğrultusunda çalışmalarımızı sürdüreceğiz. Gerek uygulama gerekse denetim sürecinde çalışmalarımıza destek veren herkese şahsım ve idareme adına şükranlarımızı sunar, başta zatıinaliniz olmak üzere sayın milletvekillerimize, Bakanlığımızın ve Sayıştay Başkanlığımızın temsilcilerine saygılarımı arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2019 yılı Alt Komisyon Raporu'nda 4, 2020 yılı Alt Komisyon Raporu'nda 2 öneri bulunmaktadır.

Şimdi, 2019 yılının 1 No.lu önerisini okutuyorum.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 1:

Geçici kabulü yapılan işlere sözleşme ve eki belgelerde öngörülen süre içinde kesin hakedişin düzenlenip kesin kabulünün yapılması önerilir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yanıt için buyurun Sayın Başkan.

TOKİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET MURAT – Cevap 1) İdareimizce yapımı tamamlanarak geçici kabulü yapılan ve nihai kullanıcı isimlerden, teslimlerden sonra bakım dönemi süresinde ortaya çıkan eksiklik ve aksaklıkların giderilmesi işlemleri nihai kullanıcıların idaremize açmış olduğu hukuksal davalar ve şikâyet dilekçelerinin neticelenmesi, diğer kurumlar ve yerel idarelerle oluşan teslim sorunları, trafoların yerel idarelere teslim edilme sürecinde yaşanan gecikmeler, altyapı imalatlarının ilgili belediyelere teslimlerinde yaşanan gecikmeler, imar ve tapu işlemlerinde ortaya çıkan aksaklıkların ve ilgili kurumlarla yapılan yazışma sürecinin oluşturduğu gecikmeler ve benzer durumların yaşanmasıyla bakım dönemi süresi uzamakta olup bu gibi sorunların ortaya çıkması ve çözüme kavuşmasında yaşanan zaman kayıpları yüklenicilerin idareimizce hesap kesme işlemlerinin de uzamasına neden olmaktadır. Müşavir firmaların yetkisini ve gücünü aşan bu sebeplerden dolayı da müşavir firmalara sözleşmedeki cezai müeyyide maddesi uygulanamamaktadır. Müşavir sözleşmeleri kapsamında yapılması gereken işlemlerde gecikme olması durumunda bulgu doğrultusunda hareket edilecektir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde söz almak isteyen üyelerimiz var.

Sayın Erol, hoş geldiniz Komisyonumuza. Size söz veriyorum.

Buyurun.

GÜRSEL EROL (Elâzığ) – Sayın Başkanım, sayın milletvekili arkadaşlarım, Bakanlığımızın ve TOKİ'nin değerli bürokratları; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum, başarılı bir çalışma diliyorum.

Ben konuşmamı üç temel üzerine oturtmak istiyorum. 2020 Elâzığ deprem sürecinden sonra izlenimlerim, gözlemlerim, tespitlerimle ilgili bir değerlendirme yapmak isterim.

Önce teşekkür etmek isterim. Gerçekten, Elâzığ'da 2020 depreminden sonra 25 bin konutun ihale süreci, organizasyonu ve yapımı çok ciddi bir meseleydi. Bu konuda TOKİ bürokratlarına teşekkür ederim. Aynı zamanda, Sayın Bakana da teşekkür ederim. Teşekkürüm şundan dolayı: Bizim bir önerimizi değerlendirerek Elâzığ'da bir açıklama yaptı, Elâzığ'da gerçekten çok kangrene dönmüş bir sorunu çözdü. Bunun İzmir için de örnek olmasını isterim ayrıca.

Riskli alan ilan edilen yerlerde kentsel dönüşüm konutlarında afet konutlarıyla aynı faiz oranının uygulanmasıyla ilgili bir karar verildi. Bu henüz genelgeye dönüştürülmedi ama Sayın Bakanın böyle bir açıklaması oldu. Bu önemli bir beklentiydi çünkü depremden kaynaklı bir bölgede kentsel dönüşüm yapılacaksa ve o bölge riskli alan ilan edilmişse siz güncel TEFE ve TÜFE'ye göre faiz oranıyla kredi verdiğiniz zaman vatandaşın orada o konutu yapma şansı yok. Bu riskli alan ilan edilme gerekçesi de depremden kaynaklı olduğu için deprem konutlarıyla aynı kredi limiti statüsü içerisinde değerlendirilmesi son derece doğru bir karardır ama bunun yalnızca Elâzığ bazında kalması değil, bunun bütün Türkiye'deki -İzmir başta olmak üzere- deprem bölgelerinde de emsal oluşturmasını ben kendi adıma dilerim.

Sayın Başkanım, ayrıca önerilerim olacak. Mesela köy konutlarının her bölgede aynı projeye yapılması doğru değil. Şimdi, Elâzığ'ın merkez köyleri var, işte, oradaki iklim koşulları çok daha farklı, tek katlı evler var ama rakımı çok yüksek köyler var. Orada da kışın yaklaşık 2,5-3 metre kar yağıyor, konutların yüksekliği 2,45 civarında. Yüksek yerlerde kar yağdığı zaman bu konutlar karın altında kalıyor. Yani köy konutları yerine göre kat yükseklikleri planlanarak 2 kat olabilir, 3 kat olabilir. Köy konutlarıyla ilgili yeni bir düzenlemeye ihtiyaç var. Ayrıca köy konutlarının TOKİ tarafından yapılması da çok doğru değil çünkü inanılmaz bir zaman kaybı. Yani çok dağınık, dağınık olduğu için organizasyonu çok zor. Bunları köylüye kredi vererek Çevre ve Şehircilik Bakanlığının kontrolünde, denetiminde yapılması daha makul ve daha akılcı. Bu öneriyi de sunmak isterim.

Aynı zamanda, genelde çok büyük bir sorun hâline dönüşen, yapılan konutların kura çekimiyle ilgili bir sorunu da gündeme getirmek isterim. Genelde yapılan konutlar 3+1 ve 2+1 diye vasıflandırılan ve sınıflandırılan konutlar ama kura çekimi yapıldığı zaman vatandaşın talebi değerlendirilmeden yani “Sen 3+1’de mi oturmak istersin, 2+1’de mi oturmak istersin? 3+1’in fiyatı bu, 2+1’in fiyatı bu. Hangi kuraya katılmak istersin?” diye sorulması gerekirken, sorulmadan kura çekildiği için... Mesela diyelim ki bir evde 5 nüfus var, 2+1 çekiyor ama bir evde tek başına yaşayan bir yaşlı insan var, 3+1 çekiyor. Yani bu vatandaşın talebine göre ayarlanabilirse hem bir mağduriyet ortadan kalkmış olacak hem daha doğru bir sonuç yaratılmış olacak.

Bir de emlak yönetiminin site sakinleriyle sorunları var. Emlak yönetimi orada... Yani “apartman görevlisi” diye tanımladığımız eski tabiriyle kapıcılarla ilgili sorun var. Niye? Genelde burada çalışan arkadaşlarımız siyasi referanslarla işe alınmış. Siyasi referanslarla işe alınınca o siyasi referansın onlara verdiği güçten kaynaklı işlerini yeterince yapmıyorlar. Yapmadıkları için de TOKİ’nin yaptığı yeşil alanların çimlerinin hemen hemen hepsinde kuruma var. Yani aslında TOKİ’nin yaptığı işte bir eksiklik yok, bakımından sorumlu olduğu için eksiklik var. Bu emlak yönetiminin site yönetimleriyle ilgili yetkisini apartman sakinlerine devretmesi lazım. Yani apartman sakinleri kimi istiyorlarsa yönetici olarak orada onu çalıştırmalı. Bu önerileri bilginize sunmak isterim.

Ayrıca, bir konuya daha dikkatinizi çekmek isterim. Bu konuda sanıyorum AFAD Başkanlığı ve İçişleri Bakanlığı yetkilidir ama gene de TOKİ’nin yetkilileri buradayken onu da anlatmak isterim. Mesela deprem 2020 yılında oldu, 2020 yılında yapılan konutların fiyatı belli ama 2022 yılında yapılan konutların fiyatı belli değil. Yani bunu vatandaşın neye göre alacaksınız? Yani 2022 maliyetleri üzerinden mi vatandaşın alacaksınız, yoksa 2020 yılında deprem oldu; herkesi aynı mağdur görerek, hak sahibi görerek 2020 tarihi itibarıyla maliyetleri hesaplayarak mı alacaksınız? Eğer 2022 üzerinden maliyet hesaplayarak alacaksanız burada inanılmaz bir haksızlık doğar. Niye? Çünkü siz devletsiniz. Yani devlet konutları, hak sahiplerini tespit etmiş; tabii, doğal olarak konutların hepsinin bir anda yapılması mümkün değil, bir zamanlamaya ihtiyaç duyulmuş ama konut fiyatlarının aynı olması lazım. Yani 2020’deki konut fiyatı vatandaşa nasıl yansıtılıyorsa 2021’de ve 2022’deki konut hak sahibi olanların konut bedelleri de 2020’deki konut bedelleri olmalıdır diye öneriyorum.

Başarılar dilerim, sevgi ve saygılarımı sunarım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Erol.

Sayın Sertel, buyurun.

ATİLA SERTEL (İzmir) - Sayın Genel Müdür hoş geldiniz. Ben de sizi ve ekibinizi selamlıyorum.

İzmir’de büyük bir felaketi yaşadıkdan sonra deprem konutlarında hızla yola koyuldunuz ve hızla yaraları sarmak için uğraş verdiniz. O, 30 Ekim 2020 depreminde 117 hemşehrimiz yaşamını yitirdi ve çok sayıda vatandaşımız yaralandı ve birçok bina yıkıldı ve kullanılmaz hâle geldi. Şimdi, İzmir’de yeni bir yapılanma süreci devam ediyor. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve TOKİ burada başrolde ve buna ilişkin çabalarını sürdürüyor. Benim özellikle size sormak istediğim sorular var, ona ilişkin yorumların da var. “Bu geçici kabulü yapılan işlerin sözleşme ve eski belgelerde öngörülen...” diye Sayıştayın maddesine uygun bazı örnekleri biz İzmir’de yaşıyoruz. TOKİ’nin konut sayısını 4.560 olarak açıkladınız. Bunların bir kısmı bitti, bir kısmını herhâlde geçtiğimiz ay teslim ettiniz ama bu ay başında, herhâlde temmuz başında taşınma olacak, öyle biliyorum. Bunların içerisinde özellikle şehir hastanesi çevresi ve üzeri olan kesimde çok sayıda konut üretimi devam ediyor ve çok hızlı hareket ediyor, yaklaşık herhâlde -benim edindiğim bilgiye göre- 2.500 işçiyle çalışıyorsunuz, 8 ayı etapta çalışıyorsunuz ve bu konutları bitireceksiniz.

Benim birinci sorum şu: Siz bu şehir hastanesinin üzerindeki o konut üretim alanlarında bir zemin etüdü çalışması yaptırdınız mı? Kim yaptı ya da kimler yaptı ve ne kadar para harcandı bu konuda? Bunu öğrenmek istiyorum. Ayrıca, yapılan konutların içine giren aileler oldu mu, taşınan aileler oldu mu? Bir de bu yapılan konutlarla ilgili biz çok sayıda şikâyet almaya başladık Sayın Genel Müdür, tam da bu maddeye uygun. Kesin kabulü yapılmadan önce orada mutlaka çok ayrıntılı bir inceleme yapmanız gerekiyor çünkü burada görseller var elimde, bunları size de teslim edebilirim. Mesela camları çatlak, balkon kısmında çatlakları olan, bu mutfak bankalarının kenarları çatlamış görüntüler vatandaşlar tarafından bize ulaştırıldı. Mesela kalorifer borularının altındaki bu yer döşemelerinde bozukluklar, kapı altları kırıkları, balkon demirlerinde eğilmeler gibi depremlerden böyle çok sayıda fotoğraf elimize geliyor. Tabii, siz büyük bir gayret sarf ediyorsunuz yani “Bunu hızla yapalım, çabuk yapalım.” diye ve ihalelere çıkıyorsunuz, bu arada da tabii ihaleleri değişik firmalar alıyor. O ihaleleri alan firmaların üretiminde bazı aksaklıklar elbette olacak ama sizin kesin kabulde vatandaşlarımızın bu mağduriyetlerini gidermeniz noktasında çok önemli bir işlev göreceğinizi düşünüyorum.

Bir de Gürsel Erol söyledi yani bu çok güzel bir uygulama eğer o genelge çıkarsa, Elâzığ’da kentsel değişim konutları, afet konutları gibi görülerek yirmi yıl süreli sıfır faiz ödemeli bir uygulama yapılacaksa bir felaketi yaşamış İzmir kentinde de vatandaşlarımız için bu uygulamanın yapılması gerekir diye düşünüyorum. Çünkü Elâzığ da bizim kentimiz İzmir de bizim kentimiz yani Elâzığ’a bu konuda bir söz verildiyse İzmir’e bu uygulamanın mutlaka getirilmesi ve burada mağduriyet içerisinde olan vatandaşların yani bir felaket yaşamış olan vatandaşların deprem bölgesinin “afet bölgesi” ilan edilmemesinden kaynaklanan ve faizle konut yapmaya çalışan yurttaşların çektiği sıkıntıları sadece yıkılanların değil çok hasarlı olan, ağır hasarlı olanların ve orta hasarlı olanların da evlerini yıkmak zorunda kaldıklarını ve o bölgede yaşayan insanların... Siz de geldiniz, Sayın Bakanla beraber şahsen bana eşimin taziye ziyaretinde bulundunuz; onun için de teşekkür ediyorum size, o sırada da size dile getirmiştim; o bölgede yaşayan yurttaşlar, emekli yurttaşlar yani emekli olurken geçmişte emekli maaşıyla bir konut alabilir noktadaydı memurlar. Şimdi, o kalktı ortadan ama o dönemde emekli olurken ya da kooperatiflere girerek birikimleri ucu ucuna yetiştirip... Sonuçta emekli olup bir konut sahibi olan insanların şimdi o konutları yeniden satın almakla baş başa kaldıklarını ve daire yenilenmesinde müteahhitlerin eline bırakıldığını ve müteahhitlerin de onların konutlarını yenilemek noktasında yüksek fiyatlar istediklerini, hele demirin, çimentonun ve inşaat malzemelerinin aşırı zam görmesinden sonra bu rakamların o vatandaşlar tarafından karşılanamayacak boyutlara geldiğini bilmenizi isterim.

Benim önerim şudur: TOKİ'nin bu konuda da önderlik yapması lazımdır, ağır hasarlı ve orta hasarlı konut sahiplerine bir ön açmalıdır ve onların konutlarının yapılması noktasında da onlara da destek verilmesi noktasında devletimiz sahip çıkmalıdır. Çünkü TOKİ'nin bu işlevinin çok önemli olduğuna inanıyorum.

Ayrıca, arkadaşlarımız... Burada siz yanıt verdiğiniz için kısaca ona da değinmek isterim. Siz diyorsunuz ki: "TOKİ ihtiyaca binaen konutlar üretiyor ve öyle devam ediyor." Ben biliyorum ki bundan üç dört sene önce son derece lüks konutlar üretilip İstanbul'un çok zengin insanlarına satıldığına ve bu konutların da TOKİ tarafından üretildiğine tanığım. Bunu, Ankara'da da belli merkezî bölgelerde TOKİ konutlarının üretildiğini ve çok sayıda insanın buradan satın alma yoluyla konut sahibi olduğunu biliyorum. Sadece dar gelirliilere değil, bu tip projeleri de belki para kazanmak için TOKİ bunları yapmış olabilir ama ben TOKİ'nin kesinlikle rant için var olduğunu düşünmüyorum ve düşünmediğimi söylüyorum. TOKİ elbette ki sorunların çözümü için de vardır, öyle olmalıdır. Benim sizden hassaten ricam şu: Eksik imalatlar, konut içerisinde yapılan hatalar; vatandaşlara, ailelere verilen konutların içerisinde bulunan kusurların, içine de girse vatandaş, teslim de alsın mutlaka onların bir gözden geçirilerek sorumlu olan müteahhit tarafından düzeltilerek teslim edilmesinde yarar görüyorum.

Çok teşekkür ederim.

Çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Sayın Başkanım...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bir saniye...

Sayın Sertel, teşekkür ediyorum.

Sayın Gürsel Erol Bey sormuştu, birazdan çıkacak herhâlde.

Evet, Sayın Başkanım, genelde sorulan sorulara, yapılan değerlendirmelere geneli üzerinde söz verdiğimizde açıklama yapıyordunuz ama Sayın Erol çıkacak...

AHMET KAYA (Trabzon) – Genel Kurulda bir...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, o nedenle sadece bu öneriyle ilgili, Sayın Erol'un değerlendirmeleriyle ilgili açıklama yapmanız için sözü size veriyorum,

Buyurun Sayın Başkan.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Gürsel Erol Vekilimiz Elâzığ'da da zaten bizim çalışmaları yakinen takip ettiler yani o konuda da bizim çalışmalarımızı takdir etmelerinden ötürü teşekkür ediyorum.

Şimdi, Sayın Vekilim, bu Elâzığ'da hani "2+1, 3+1" meselesi aslında, biz tabii, orada o kadar hızlı bir şekilde yol aldık ki yani bu zaman kaybına sebebiyet vermeden aslında "İhtiyaç ne kadardır?"ı bile düşünmeden biz dedik ki: Burada üretimimizi yapalım, sonuçta Elâzığlı depremzedeler dışında fazla bir konut üretmiş olsak bile Elâzığ'da bunlar kullanılır diye ve inanın, Elâzığ'da bir deprem neticesinde müthiş bir kentsel dönüşüm projesi de onunla beraber yürüdü yani Elâzığ'ın geleceği de kurtuldu bu projeye birlikte. Şimdi, tabii, gönül ister her yere 3+1, 4+1 yapalım ama biz şimdi, şunda gerçekçi olalım yani Türkiye'de biz sosyal konut ihtiyacının çok yüksek olduğunu biliyoruz, nüfus hızımızın diğer Avrupa ülkelerine göre yüksek olduğunu... Ama öyle bir noktaya geliyoruz ki yani hep 2+1 diye, artık terk ederek 3+1, 4+1; ya bu ülkenin kaynağı herkese 3+1, 4+1 üretecek kadar çok geniş değil devlet açısından ama özel sektör açısından bu mümkün ama burada zaten aslında afet konusunun anlamı barınma ihtiyacını kısa sürede sağlamak Sayın Vekilim ama biz Elâzığ'da bunu

asgari düzeyde artırarak o çabayı harcadık, şehir merkezinde bazı 2+1'leri zorunluluktan yaptık. İşte, tam da vatandaşın sayısını tutturabilmek açısından, “hiç kimse mağdur olmasın” diye projeyi 3+1 yapıp 100 konut yapabildik ama dedik ki bir kısmını 2+1 yapmak suretiyle fazla yapalım.

Bir de “konut fiyatları” dediniz ya Sayın Vekilim. Şimdi, orada da gerçekçi olmak lazım. Biz aslında orada 1'inci depremden dolayı yapılanları yaptık, sonradan orada 2'nci bir deprem olması sebebiyle yeni yeni konut ihtiyaçları ortaya çıktı. Şimdi dediniz ya... Biz maliyetler üzerinden Elâzığ'da bir konut fiyatı belirlemedik ki zaten maliyetler üzerinden bir konut fiyatı belirlemiş olsak o borçlandırmaların belki 3 katı fiyatlar olacaktı. Orada biz hazırlıklarımızı yaptık, bakanlarımıza sunduk, Sayın Cumhurbaşkanımıza sunuldu, bir kararname çıkartıldı; orada bir fiyat belirlendi yani fiyatlar maliyet üzerinden belirlenmeyip tamamen vatandaşın ödeyebileceği şekilde. Ha, hakkaniyet açısından da dersiniz 2020 yılındakini de 2022'de aynı fiyatta borçlandırmak doğru değil, bir enflasyon söz konusu olduğundan dolayı orada da vatandaşın karşılayabileceği kadar bir farklılık olması gerekir, eğer olmazsa zaten öbürünün yirmi yılda bitireceği şeyi öbürü yirmi iki yılda bitirilecek. Dolayısıyla orada da hakkaniyetli bir şekilde yine fiyat belirlemesi yapılacaktır.

Emlak yönetimi ilgili husus; bu da site yönetimlerinden. Burada diğer bölge vekillerimiz de var. Biz, son yıllarda emlak yönetimiyle ilgili -aslında emlak yönetiminden kaynaklı şikâyet değil de her apartmanda bu böyle olur, yöneticiyi değiştirmek istediği- vatandaşın “Emlak yönetimini değiştirelim, buranın yönetimini biz yapacağız.” dediği her projede biz yönetimi teslim ettik, ediyoruz da ama bir yıl gibi bir süreç geçsin ki o yönetim hizmetlerinin nasıl yapılacağıyla ilgili bir planlama oluşsun istiyoruz ama Elâzığ'da eğer bize gelip derlerse ki: “Biz site yönetimi olarak biz devam ettirmek istiyoruz şey olarak.” Ona da müsaade ederiz, zaten müsaade ediyoruz.

Sayın İzmir Vekilimiz...

GÜRSEL EROL (Elâzığ) – Başkanım, bir de köy evleri.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Köy evlerinde de zaten eğer o dediğiniz böyle dik, yüksek dağ köyleri ise...

GÜRSEL EROL (Elâzığ) – Yerine göre planlama yapılırsa.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Zaten arazi yapısından dolayı ikinci katı yapıyoruz zaten, bazen eleştiriyorlar bizi, mesela, Malatya'da 2 katlı yaptık, niye 2 katlı? Ya, dedik ki: Arazinin eğiminden zaten bu oluşuyor, o toprakları tekrar kapatmayalım. Yani dolayısıyla arazinin eğiminin müsait olduğu yerlerde zorunluluktan 2 kat yapılıyor ama su basman seviyesi belki biraz daha yüksek tutulabilir.

İzmir Vekilimiz Sayın Atilla Sertel hiç endişeniz olmasın, TOKİ'den şimdiye kadar konut almış olan vatandaşların yıllarca eksikliklerini tamamladık. Bu sadece eksik olduğundan değil, biz vatandaşa o hizmeti götürmeye çalışıyoruz ve inanın teminatlarını müteahhitlere bıraktırmıyoruz. Ha, hepsi de haklı şikâyetler mi? Şimdi, siz bir eksik görüyorsunuz ya mesela, onu öyle bir “zoom”luyorlar ki, öyle bir hâle getiriyorlar ki siz o fotoğrafa baktığınız zaman her tarafı yıkık dökük olarak görünüyor; inanın biz o eksiklikleri tamamlayacağız. Ben buraya gelmeden önce Çayyolu üzerinde -birkaç gün önce söylemiştim- özel sektörün yaptığı, belki 5-6 milyon liraya sattığı binanın cephesinin bütün yalıtımı düşmüş. Bir ay boyunca -ben oradan geçerken aslında yolum o taraf değil de özellikle o taraftan geçiyorum, Dikmen'de oturuyorum ama yine oradan gidiyorum, yaptırıldı mı diye- hâlâ yapılmış değil; lüks konut. Bunu örnek vermek, kıyas yapmak açısından değil ama bizim şimdiye kadar bir cephemizde

öyle bir döküm olsa var ya 1 milyon konut yaptık, yer yerinden oynar, kıyamet kopar. Ya biz de ama bu kadar konut yaptık, bu olabilir ama biz hiçbir zaman vatandaşı mağdur etmiyoruz, eksikliklerini giderene kadar da biz o vatandaşımızla beraber hareket ediyoruz.

İzmir’de toplam 5.100 konutun -daha önce 4.600 civarındaydı, artırdık onu- 1.400 tanesi Bayraklı merkezdedir. Bayraklı merkezde teslim etmediğimiz konut kalmadı. En son, o tam, Rıza Bey Apartmanı’nın olduğu yerdeki konutları teslim ettik ki vatandaş teslim aldığı anda oradaki kaliteyi de görüyor. 3.500 konutluk şehir hastanesi etrafındaki konutların ilk etabını bitiriyoruz. İlk etabın 70 tanesini de... Ticaret Odasının -yani TOKİ’nin de burada farkı ortaya çıkıyor- orada bir talebi olmuştur, hatırlarsanız sayın vekilim, demişti ki: “Bize bir arsa verin, ben bu arsaya depremzedeler için 70-80 tane konut yapacağım.” İşte aradan bir yıl geçti, bunlar daha ne proje hazırlayabildiler ne ihaleye çıkabildiler, dediler ki: “Sizden bedeli karşılığında alabilir miyiz?” Biz de -zaten o ilk yaptığımız yerin biraz daha manzarası şey olduğu için çok fazla tercih olmayabilirdi ama yeri güzel bana göre, şehir hastanesinin tam dibinde zaten- oradan 80 tanesini onlara verdik. Yani şunu da kıyaslamak lazım, ya koskoca Ticaret Odası, belki başka sebeplerden dolayı yapamamıştır, bir yıl içerisinde ne projelendirebildi ne de yapabilir hâle geldi; bizim tamamlamış olduğumuz konutlardan zemin etüdüyle ilgili onlara şey yaptık. Yani bize “Burası fay hattı.” denildi, ondan sonra “Altından tünel geçiyor.” denildi; ya biz, bunların hepsini dikkate aldık sayın vekilim. Tünelle ilgili o alana geniş yeşil alan oluşturduk. Şimdi onun içerisinde 350 bin metrekaresel büyük bir yeşil alan bıraktık. Yani orada zemin etütlerinden tutun da her şeyi yerine getirdik.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Başkanım, toparlayalım.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT - Zaman zaman “Selde bir sıkıntı olur mu?” diye gündeme geliyor Sayın vekilim, orayı da biliyorsunuz, orası zaten üst kotlarda olduğu için oradan gelen yağışlar sel oluşturabilir; biz burada da şehirciliği buraya getirerek altyapıyı da yapmak suretiyle belki şehre gelen suyu da engellemiş olacağız.

100 konut meselesine gelince de yani belki bir dönem bunu yaptık, evet çünkü niye? Sosyal konutları finansal olarak desteklemek açısından ama son dört yılda -ben örneğini verdim- 1 tane gelir paylaşımı projesi yaptık. Sosyal konutta da aynı hedef doğrultusunda yani zaten hedefimiz tek bir vatandaş kalmayana dek bu projeleri yürütmek dolayısıyla bundan sonra kolay kolay TOKİ’de sosyal konut olmaz ama lüks konut olur ama vatandaş için lüks konut olur; zaten onu şeyde görüyorsunuz.

ATILA SERTEL (İzmir) – Bölgede okul yapacak mısınız?

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT - Sayın Başkanım, bir de şöyle: Tabii eleştiriyoruz ya vatandaş tarafından, işte “Aynı evi tekrar satın alıyor.” diyor. Sayın Vekilim, biz oraya gittiğimiz zaman o evlerin -oraya şey için demiyorum- 400-500 bin lira civarında değerleri vardı, şu anda o evler var ya 4 milyon, 5 milyon liraya satılıyor. “Bize konutları teslim etmediniz ya da eksik teslim ettiğiniz dönemde...” Neden teslim etmişiz? Basında o tür haberler çıktı. Arkadaşlar, bana o evlerin 4 bin liradan kiraya verildiğine dair... Aynı adam bir taraftan şikâyet ediyor “Benim evimi niye teslim etmiyorsunuz?” diye, diğer taraftan aynı evi 4 bin liradan kiraya vermek üzere kiracıyla şey yapıyor.

Dolayısıyla hep beraber İzmir’de çok kısa sürede vatandaşların ilk yaraları sarıldı ama bundan sonra İzmir için yapılması gerekenler var mı? Biraz önce söylediğiniz gibi, bizim o örnek uygulamamızı vatandaş gördükten sonra tabii bizim üzerimize biraz daha fazla sorumluluk geliyor, yük geliyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Yaşar, söz mü istiyorsunuz?

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Evet Başkanım, öneri üzerinde.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama bu öneriler bitti, konuşmalar yapıldı...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Sayın Başkanım, o biraz önce verdiğim örnek şu: Bakın, bu bizim konut değil yalnız, normal özel sektörün yapmış olduğu konut.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, peki.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Öneriyle ilgili Sayıştaya herhangi bir şey sunulmadı yani anlaşılır olmadı.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Hayır, hayır, tamam söz vereceğim Sayın Yaşar. Şimdi, öneriyle ilgili sayın vekillerimiz, üyelerimiz söz aldı, ardından yanıt için Sayın Başkanımıza söz verdik, artık Sayıştaya geçecekken siz...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Bu konu istisna olduğu için.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, tamam.

Sayın Yaşar, buyurun.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ederim Başkanım.

Komisyonun değerli üyeleri, Sayıştayın kıymetli temsilcileri, Kurumun değerli yöneticileri; öncelikle hoş geldiniz.

Ben geneli üzerinde konuşacağım ama bu bulguyla ilgili birkaç şeyi ifade etmek istiyorum. İdare tarafından 372 işin kesin kabulü yapılmasına rağmen kesin hak edışı düzenlenmemiş, hesap kesimi yapılmamıştır. Aynı şekilde 403 iş için ise geçici kabulü yapılmasına rağmen kesin kabulü yapılamamıştır. Bu ne zamandan başlıyor? 2009’da işte 19 adetmiş bu, 2020’de de 54 adet, bu aradaki rakamları toplayınca da bu rakamlara ulaşıyor. Şimdi, tabii özellikle TOKİ’de açık ihalelerle yaptığınız işler için bunu söylüyorum. Rakamlar zaten limitte, -özellikle son dönemde buradaki milletvekillerinin tamamına da müracaat olmuştur fiyat farkı oluşmasına yönelik- aynı zamanda biz TOKİ’ye de bu arada bir ayrıcalık tanıdık fiyat farkı uygulamalarında.

Şimdi buradaki rakamlar küçük gibi görünse bile burada topladığınız zaman çok ciddi rakam olarak müteahhitlerin alacağı var. Yani bunların bir an önce ödenmesinin çok ciddi katkısı var. Tahmin ediyorum Sayıştayın değerli yöneticileri de buna dikkat çekmek istemiştir. Bu rakamlar ciddi rakamlar, zaten sizde kâr marjları yüzde 3’ü, 5’i geçmiyor. Bunu da geçtiğiniz zaman gelen fiyat farkları, emtia fiyat farkları, malzeme fiyat farkları... Biz eskiden işe adam yerleşsin diye uğraşıyorduk, şimdi -müteahhitler işi teslim etmek için işte bize Şişecam’ı arayın, bilmem radyatörcüyü arayın veyahut ne bileyim Çamsan’ı arayın, parkeciyi arayın- malzeme temini peşinde koşmaya başladık. Çoğu şerefiyle onuruyla bu işleri teslim etmeye çalışıyor. Bu geçtiğimiz dönem içerisinde ben müteahhitleri birbirinden ayırıyorum yani bu mahşerin 5 atlısı tarafı... Sizin de çok gerekli sebeplerle ilgili söylediğiniz 21/b var, vakti gelince onu da konuşacağım ama asıl olan yüzde 80’ini yaptığımız ki bunların sayısı -sadece TOKİ için söylemiyorum- Türkiye geneline baktığınız zaman 400 binin üzerinde, bunların alt bileşenlerine de baktığınız zaman 250-300 sektörü ilgilendiriyor. Dolayısıyla bir an önce bunlar yapılsa...

Eksikler bitmez Başkanım, demin söylediğiniz gibi, duvardaki yarım milim çatlağı veyahut da 1 santim çatlağı büyüterek 10 santim de gösterebilirsiniz -kolondaki, kolon dipleri, neyse tekniğe fazla girmeyeyim- yani istediğiniz kadar abartabilirsiniz. İki, -burada şey olsun diye söylemiyorum ama- inşaatta tamirat tadilat taşınana kadar bitmez yani gözünün üzerinde kaşı olur, yine bu bitmez. Ne burada bunu yapan müteahhitleri mağdur etmek adına işte “Şu, şu, şu şikâyetler var, bu şikâyetlerden dolayı mektuplarınızı tutuyoruz.” demek doğru değil. Bunu şikâyet edenler -demin sizin de söylediğiniz gibi- aynı zamanda değerlendirmesini de yapıyor, kiraya da veriyor ve farklı yollar da izliyor. Onun

için burada küçük gibi görünse bile ciddi bir mağduriyet var yani 403 iş, 373 iş; ikisini topladığınız zaman 770-800 iş deseniz yani burada iş başına 2 milyon, 3 milyon... Keşfine göre bakarsanız mesela, bu rakam ne kadar? Neyi konuşuyunuz? 2 milyon olsa 1,6 milyar gibi ciddi bir rakam eder. Onun için, bu bekleyen rakam nedir? Bunlarla ilgili özel bir çalışmanız var mı? Gerekçeler her iki taraf için de vardır ama sizin, TOKİ'nin orta yol bulma konusunda çok büyük bir tecrübesi var. Geneli üzerinde konuşurken bunlara da değineceğim. Onun için, bununla ilgili son durum nedir? Rakamlarla konuşursanız memnun olurum.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yaşar.

Sayın Başkanım, geneli üzerinde söz verdiğimde Sayın Yaşar'ın da bahsettiği hususları açıklarsınız.

Evet, Sayıştayın öneriyle ilgili görüşünü alalım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, önceki yıla göre sayılarda bir azalma olsa da bulgu konusu sorun devam etmektedir. İzlemede kalmasının uygun olacağını düşünüyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi 2019 yılının 2 no.lu önerisini okutuyorum, buyurun:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 2:

İdarenin İstanbul'da bulunan Ataköy gayrimenkullerinin bulunduğu konum itibarıyla çok değerli bir bölgede konumlanması, bölgede bulunan diğer Hazine gayrimenkulleriyle bitişik konumda bulunması, ayrıca hem idarenin hem de Hazinesinin bölgedeki kiralayan firma DATİ Holding'le devam eden sözleşmelerinin bulunması nedeniyle bölgedeki yatırımlarda idareyle Hazine mülkiyetinde bulunan gayrimenkuller için ortak hareket edilmesi önerilir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yanıt için buyurun.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Başkanım ben cevap verebilir miyim?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tabii ki.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Ataköy sahilinde yer alan TOKİ ve Hazine mülkiyetlerinin birlikte değerlendirilmesine yönelik Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımız riyasetinde Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, Milli Emlak Genel Müdürlüğü ve DATİ Holding yetkilileri arasında toplantılar yapılmıştır. Bu toplantılar çevresinde teknik ve hukuki çalışma değerlendirilmeleri hâlâ devam etmektedir.

Sayın Başkanım, tabii, Sayıştayın buradaki önerisini biz dikkate alarak bir çalışma yapıyoruz. Sayın vekillerimize de bu konuda açıklık getirelim. Şimdi, beraber ortak hareket etme noktası şu: Bizim bulunduğumuz arazinin ön tarafında Millî Emlaka ait olan bir arazi var. Tabii, burası imar hakkı olan bir yer değil, burada yat limanı şeklinde, güneybirlik tesisler şeklinde şeyler yapılabilir. Ama bizim 132 bin metrekairelik bu "DATİ arazisi" dediğimiz arazi 1986 yılında, rahmetli Özal'ın hatta Amerika seyahatinde Amerika'daki bir projeden esinlenerek kırk dokuz yıllığına burada da böyle bir uygulama yapılsın diye başlattığı bir proje. İçerisinde otel, Dünya Göz Hastanesi, Galeria iş merkezi ve otoparkı olan bir alan. Şimdi, bunun on yedi yıl daha kullanım hakkı var. Tabii, Sayıştayın bunu gündeme getirmesindeki sebep şu: Çünkü buradan çok düşük kira alıyor. Evet, biz de diyoruz ki:

Bunun kirası yükseltilmeli yani yüksek olmalı ama burada, bu kira, zaten yeminli mali müşavirin raporuyla netleşen ve idarenin herhangi bir şekilde müdahalesinin olmadığı, bir ciro üzerinden ortaya konulan bir şey. Biz açıkçası bu öneri doğrultusunda bu arazinin... Çünkü bunu kırk dokuz yıl sonra

yeniden uzatma imkânı da var yani şey olarak. Biz bu projeyle ilgili bir çalışma yapıyoruz. Burada hem vekillerimizi bilgilendirmek açısından... Bu arazinin Millî Emlak tarafı zaten satışa konu olamayacağı için, biz, burada bir proje geliştirmek suretiyle ki... 2011 yılında böyle bir protokol yapılmış zaten DATİ'yle beraber ama tabii oradaki şartlar bugün bizim lehimize çok daha değişti diyoruz. Biz, burada ortak bir proje geliştirerek burayı bir kaynak projesi hâline getirmeyi düşünüyoruz çünkü çok düşük kira veriyor. On beş yirmi yıl daha bu kirayı... Belki ondan sonra tekrar uzatacak.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ne kadar kira veriyor?

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – 7 milyon civarında bir kirası var.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yıllık?

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Evet ama bu işte... Hatta ben bir toplantıda şöyle dedim: Ya bu araziye ben kalkıp bir tane büfe koysam daha fazla kira getirir falan Dedim, tamam mı yani böyle şey olarak ama şimdi bunlar, işte, 1986 yılında... Amaç farklı çünkü. Amaç, aslında, Türkiye’de turizmde değişik bir proje ortaya koymak için 1986 yılında yapılmış bir şey, 1989 yılında DATİ’ye devrediliyor, o gün bugün o sözleşmeyle hareket ediliyor. Yani burada Sayıştayın önerisinde “7 milyon değil de 25 milyon alacaksın.” diye kesin hüküm yazmıyor zaten; keşke yazsa ama yazacak dayanak yok zaten şeysel olarak. Dolayısıyla belki biz bu projeyi burada... Çünkü bunu yirmi yıl daha kullanacak, ondan sonra tekrar kullanacak. Burada, tabii, kalan şeyle, bu projeden gelir elde edilmesi durumunda kiracının haklarının ne olduğuyla ilgili aslında çok kanuni bir şey de yok, içtihatlar var ama biz çalışıyoruz, belki bununla ilgili bir kanuni düzenlemeyi de Meclisimize gönderip... Meclisimiz düzenler zaten, herhâlde yeni sisteme göre teklif zaten Meclisten gidiyor şey olarak. Yani burada böyle bir durum var, orada atıl duran bir durum var. Sayıştay da yazmış, evet “Kira gelirlerinin düşük olmasından dolayı” diye yazmış ama Sayıştay önerisinde de bunu işte 50 milyon liraya çıkar, 100 milyon liraya çıkar, 150 milyon liraya çıkar diye de bir hüküm yok çünkü böyle kesin bir şey yok, bağlayıcı bir sözleşme var. Yeniden oturup masaya bir müzakere etmek gerekiyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Öneri üzerinde söz almak isteyen üyemiz var mı? Yok.

Sayıştayın öneriyle ilgili görüşünü alalım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, idare bu amaçla toplantı yapmıştır, süreç devam etmektedir. Amaç hasıl olduğundan gündemden çıkarılmasını öneriyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, önerinin gündemden çıkarılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi 2019 yılının 3 no.lu önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 3:

İdarede, iştirak edilen şirketler üzerinden personel çalıştırılmasının hukuki birtakım sorunlara yol açmaması, idare personel harcamalarının gerçek durumunun ortaya konulabilmesi, bu uygulamanın iştirak şirketlerin mali yapısı üzerindeki olumsuz etkisi de dikkate alınarak iştirak şirketleri üzerinden personel çalıştırılması uygulamasının yeniden değerlendirilmesi ve personel ihtiyacının giderilmesinde meri mevzuat çerçevesinde çözümler üretilmesi önerilir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yanıt için buyurun.

TOKİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET MURAT – İdaremizin 2985 sayılı Kanun’dan doğan mükellefiyetleri ile bu kanuna ilave olarak verilen görevleri zamanında yerine getirebilmesi bakımından, doğrudan personel istihdamına ilişkin hükümlerin uygulanmasının yanı sıra, idare

İştiraklerinde görev yapan bir kısım personelin de idarede geçici olarak görevlendirilmesi cihetine gidilmiştir. Öneri doğrultusunda idaremizin personel ihtiyacı meri mevzuat hükümleri çerçevesinde gerekli çalışmalar yapılarak 2020 yılı içerisinde iştirak şirketleri üzerinden idaremizde geçici görevli çalışan personel sayısı 155 kişiden 125'e düşürülmüştür. Bu itibarla, iştirak üzerinden çalışan personel sayısının azaltılması için öneri doğrultusunda çalışmalara devam edilmektedir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

Öneri üzerinde söz almak isteyen üyemiz yok.

Sayıştayın öneriyle ilgili görüşünü alalım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, 2017-2018 KİT Komisyonu çalışmalarında gündemden çıkarılmış olmasına rağmen alt komisyonda TOKİ çalışanlarının maaş durumlarının iyileştirilmesinin üst Komisyonda görüşülmesi talebiyle üst Komisyona taşınmıştır. İzlemede kalınmasının uygun olacağını düşünüyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2019 yılının 4 no.lu önerisi ile 2020 yılının 1 no.lu önerisi benzer mahiyette olduğundan birlikte işleme alıyoruz.

Şimdi, daha güncel olan 2020 yılının 1 no.lu önerisini okutuyorum...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Sayın Başkanım, müsaade ederseniz hazır Sayıştayın da TOKİ çalışanlarıyla ilgili olumlu bir düşüncesi varken bir iki cümle kurabilir miyim?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – O en son geneli üzerindeki...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Ama o geneli olacağı için belki araya kaynar Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Kaynamaz, kaynamaz; notunuzu alın, kaynamaz.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Yani sayın vekillerimiz...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Kaynamaz, kaynamaz Başkanım; siz şimdi notunuzu alın.

Evet, buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 1:

İdare tarafından 3/11/1997 tarihinde yürürlüğe konulan Mali İşler ve Muhasebe Yönetmeliği'nin güncel mali işlemleri ve idare uygulamalarını kapsamakta yetersiz kaldığı değerlendirildiğinden idare bütçe yapısının ve hesap planının gözden geçirilmek suretiyle yeniden düzenlenmesi önerilir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yanıt için buyurun.

TOKİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET MURAT – Toplu Konut Fonu'nun da tasfiye edildiği 4684 sayılı Kanun'un geçici 3'üncü maddesinde "Mevzuatta Toplu Konut Fonuna yapılmış bulunan atıflar, Toplu Konut İdaresine yapılmış sayılır." hükmü bulunmaktadır. Öneride yapılan açıklama ve değerlendirmeler incelendiğinde mevcut Mali İşler ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerinin idarenin faaliyet çerçevesinin tümünü kapsamadığı kanaatinde bulunduğu, ayrıca yeni düzenlenecek yönetmelik hükümlerinin idarenin bütçe yapısı ile muhasebe hesap planı yapısını içerecek kapsamda düzenlenmesi gerektiğinin istenildiği anlaşılmaktadır.

Bu itibarla, Mali İşler ve Muhasebe Yönetmeliği'nin idare ihtiyaçlarını karşılamakta yetersiz kaldığı ve güncel durumuna uygun olmadığı kanaati hasıl bulunduğundan, idarenin muhasebe sisteminin "web" tabanlı yazılım sistemine geçiş işlemleri devam etmekte olup birimler arası veri akış sisteminin

tamamlanarak nihai birim olan İMİD’le entegrasyonu, bu sistem geçişinde nihai aşamaya gelindiğinde ilgili birimlerin katılımıyla kurulacak komisyon marifetiyle, bu öneride yapılan açıklamalar dikkate alınarak söz konusu yönetmeliğin yeniden düzenlenmesi konusunda çalışma yürütülecektir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim.

Evet, Sayıştayın öneriyle ilgili görüşünü alalım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, Mali İşler ve Muhasebe Yönetmeliği’nin yeniden düzenlenmesi hususu TOKİ’nin idari yapılanmasıyla ele alınması gereken bir husus olup iş kontrol sisteminin kurulması, Muhasebe Yönetmeliği’nin revize edilmesi ve buna uygun muhasebe programının uygulanması eş zamanlı yürütülmesi gereken hususlardır. İzlemede kalmasını öneriyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylelikle, 2019 yılı önerilerinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi, 2020 yılı önerilerinin görüşülmesine başlıyoruz.

Kurumun 2020 yılına ait 1 no.lu önerisini görüşmüştük. Bu nedenle 2020 yılının 2 no.lu genel önerisini okutuyorum, buyurun:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 2:

Sayın Başkanım, diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesini öneriyoruz.

TOKİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET MURAT – Diğer bulgu ve öneriler de yerine getirilecektir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı?

Sayın Sertel, buyurun.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Evet, “Bulgu 9.2.4”: Emlak Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı Anonim Şirketi... Bu noktada Toplu Konut İdaresi Başkanlığının “TOKİ ismine yer verilmesi...” diye bir... Reklamlarda Toplu Konut İdaresi Başkanlığının “TOKİ” ismine yer verilmesini istiyor Sayıştay. Şimdi, bu reklamlardan bahsediliyor, bu reklamlarla ilgili bazı sorularım olacak Sayın Başkan. TOKİ Başkanı olarak bu konuda bana ve Komisyon üyesi arkadaşlarınıza bilgi vereceksiniz umarım. O nedenle reklam ve tanıtım giderleri önemli bir kurum için. Ve TOKİ’nin belki de ismine yer verilmesini isteyen Sayıştay da para TOKİ’den çıkıyor...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – “Verilmemesi.” diyor.

ATİLA SERTEL (İzmir) – “Verilmemesi” mi diyor? “Verilmesi” diyor.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – “Verilmemesi.” diyor.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Nasıl? Ben okuyorum işte. “Toplu Konut İdaresi Başkanlığının TOKİ ismine yer verilmesi.” diyor.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Ama aşağıda açıklama kısmında “verilmemesi” diyor.

ATİLA SERTEL (İzmir) – “Her türlü mecrada kurum ismine yer verilmesinin önüne geçilmesi için gerekli tedbirler alınmalıdır.” diyor.

AHMET KAYA (Trabzon) – “Verilmesi.” diyor.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Şimdi yukarıdaki ile aşağıdaki farklı. Sayıştay da...

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Verilmesi hususu... Bir yanlışlık olmuştur.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yanlışlık olmuş.

Şimdi, ben yukarıyı okuyorum, aşağıda “verilmemesi” diyor. Tamam, neyse, “verilmemesi” belki, Sayıştayın önerisi olarak yerinde ama ben tespitlerimi söyleyeyim. Reklam tanıtım giderine 2018 yılında 1 milyon 942 bin lira ödemişsiniz, 2019 yılında yüzde 250 artışla 9 milyon 629 bin liraya çıkmış, 2021 yılında ise reklam ve tanıtıma 10 milyon 455 bin TL harcamışsınız yani iki yılda 10 kat artmış. Aslında TOKİ kendi reklamını konut yaparak ve konut üreterek yapıyor. Bu tip reklamlara niye böyle gerek duyuluyor onu bilmiyorum yani onu söylemenizde yarar görüyorum. Çünkü vatandaş TOKİ’nin reklamını kendi içinde zaten yapıyor, artı haberlerde yapılıyor. Yani bu reklam bütçesine niye bu kadar artırarak devam ediyorsunuz? 2021 yılında ne kadar yaptınız reklam bütçesi harcamasını? 2022 yılında bu bütçe ne kadara yükseldi yani işte, ilk beş ayında? Bu reklam bütçenizden yararlanan televizyonları ve gazeteleri öğrenmek istiyorum. Hangi kuruma toplamda ne kadar reklam verdiniz? 2022 yılı reklam planlamanızda hangi gazete ve televizyonlar yer alıyor? Bunları öğrenmek istiyorum.

Ayrıca, “Bulgu 9.2.5”te de “Hatalı düzenlenen zemin etüdü raporu nedeniyle Van ili Çatak ilçesi Konalga mevki sınır karakolu ve altyapı çevre düzenlemesi ikmal inşaatı işinin tasfiye edilmesi...” diyor. Sayın Başkan, bu bulgudan Sayıştayın 2020 yılındaki raporunda ayrıntılı olarak bahsediliyor. Bulguya göre -özet olarak yansıtıldığı gibi- Van’ın Çatak ilçesi Konalga mevkinde TOKİ tarafından bir sınır karakolu yapılmış. Bu sınır karakolu yapılırken yüklenici firma size zemin etüdünün uygun olduğuna, etüt alanında heyelan, kaya düşmesi ve çığ felaketi gibi bir felaket olmadığına dair bir rapor sunmuş ve çalışmalara başlamışsınız. Sonra, 2015 yılında Jandarma Genel Komutanlığına teslim edilmiş bu karakol. Karakol dört yıl sekiz ay kullanıldıktan sonra karakolun heyelana açık olduğu tespit edilmiş, can ve mal kaybı olmaması için derhâl boşaltılmış. Sonradan farklı kurumlardan alınan zemin etüdü raporları da bölgenin heyelan bölgesi olduğunu doğrulamış ve karakolun derhâl boşaltılması gerektiğini söylemiş. Siz, 2011 yılında başlayan bu karakolun yapımı için o tarihlerde 3 milyon 421 bin lira para ödemişsiniz ama neticede karakol elinizde kalmış. Dolayısıyla hem karakola ödenen paralar boşa gitmiş hem de konuyu böyle özetledikten sonra; işte, benim İzmir’le ilgili sorduğum sorunun nedeni de bu. Yani siz bu karakolu yaptırırken oradaki zemin etüdü çalışmalarını hazırlayan, veren firma, dolayısıyla, sizi yanıltmış.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Sayın Vekilim...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ben bitireyim, siz cevap verin.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Köy de boşalmış, köyü de taşımışlar, bütün köy gitmiş.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Karşılıklı soru-cevap şeklinde...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Köy heyelan bölgesiymiş yani.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Köy, heyelan bölgesi.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bizim Bayraklı’nın sırtları da olmasın da.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Yok, yok, olmaz; merak etmeyin.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Onun için söylüyorum yani.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Yok, yok.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun Sayın Sertel, devam edin.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Şimdi, Başkan cevap verince, girince kesildi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet.

ATIL SERTEL (İzmir) – Sorduğum soruları sorayım: Bu karakolla ilgili zemin etüdü çalışmalarını hangi yüklenici firma yaptı? Bu kişiye ne kadar ödeme yaptınız ve bunları geri tahsil ettiniz mi? Sonra, Jandarma Genel Komutanlığı TOKİ’ye bu konuda bir ödeme yapmış mıydı, yoksa, siz Jandarma Genel Komutanlığına yaparak hediye mi ettiniz bu şeyi? Bu Konağa mevkisindeki durumu açıklıyorsunuz; can ve mal kaybı olmamış Allah’tan, bütün her taraf boşalmış.

Bir de sunumunuzda, aynı şekliyle, güney ve doğu sınırimıza sınır duvarı çektiğinizi söylüyorsunuz, çekiyorsunuz da sınır duvarlarını. Onu sorayım: Şimdiye kadar kaç kilometre sınır duvarı yapıldı? Sınır duvarı yapım işinin hangi hattan geçtiğini ve nasıl bir yol aldığını ve bitiminin toplam maliyetinin ne olacağını ve ne zaman bitirileceğini sormuş olayım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Sertel.

Evet, böylelikle önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi geneli üzerindeki görüşmelere geçiyoruz.

Geneli üzerinde söz almak isteyen üyelerimize ben söz vereceğim.

Buyurun Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ederim Başkanım.

Tabii, TOKİ, bir defa, hepimizin göz bebeği bir kurum. Netice itibarıyla, Türkiye’de çok ciddi konut açığının olduğunu bugün eskiye nazaran daha yüksek oranda hissediyoruz. Bugün, özellikle büyükşehirlerde kira rakamlarına baktığınız zaman, artık yanından bile geçilemediği -adına “mavi yakalı” deyin, “beyaz yakalı” deyin- mevcut bugünkü ücretlerle ev sahibi olmasının mümkün olmadığı bir ortamdan bahsediyoruz.

Tabii, buna paralel olarak, TOKİ, özellikle 2016 yılından beri ciddi oranlarda kâr ediyor. 2018’de 7 milyar, 2019’da 7 milyar 577 milyon... 2020’de kâr oranı birdenbire 2 milyar 187 milyona düştü. Herhâlde 2021 rakamları da vardır, o ne kadardır? 2022’nin ilk çeyreği de bu işin içerisinde. Şahsen bunu ifade ederken “TOKİ kâr etsin, çok büyük paralar kazansın.” diye bir derdimiz yok, TOKİ’nin birinci görevi; dar gelirlilerin, hatta mümkünse asgari ücretlilerin, bu ülkede sosyal devlet olmanın gereği olarak, bir hak sahibi, bir konut sahibi olması en temel hedeflerden biri olmalı.

Yani ikinci sorum: Özellikle son dönemde işte bu millet bahçeleri yaptığınızı ifade ediyorsunuz; bunların finansmanını kim karşılıyor yani siz kendi öz kaynaklarınızdan mı bunu yapıyorsunuz? Yoksa bunun bir bütçesi var, özel idarelere tahsis edilen veya Gençlik ve Spor Bakanlığına tahsis edilen. Yani farklı kurum ve kuruluşların kendi ihale yeteneği olmayıp veya teknik elemanı, projelendirilmesi de dâhil size havale ettikleri “Siz yapın.” şeklinde dediği projeler mi? Bunu sormak istiyorum.

Tabii, belli projelerde, özellikle zeminden kaynaklanan... Zonguldak’ta da böyle bir hadiseniz vardı. Aynı şekilde, mesela, Gümüşhane Devlet Hastanesi bir türlü açılmadı, hastaneye harcanan para kadar da binayı yerinde tutabilmek için bir rakam harcandı. Türkiye’nin aslında en büyük problemlerinden biri de bu; nedir? Mutfakta iyi çalışamama. Yani biz Demiryollarını denetlerken, farklı kurum ve kuruluşları denetlerken de buna rastladık. Dolayısıyla jeolojik etütler, jeofizik etütler, zemin sondajları ciddi manada yapılır, daha işin başında olaya vâkıf olursanız, burada da ciddi adımlar atılabilir. Bu, aynı zamanda hem projenin selameti hem maliyetinin artışı eksisi hem de zaman... Neticede bu yazışmalar, o yazıyor, yaparsın, yapmazsın, az olur, çok olur, doğrudur, değildir, plan tadilatı; otomatikman bu işleri bir miktarda sekteye uğrattırıyor. Bununla ilgili bu manada sorunlu projeleriniz var mı?

Yine buna paralel olarak, gösterdiğiniz resimlerin yüzde 90'ı daha çok boş alanlarda yapılan binalardan ibaret yani böyle... Hâlbuki özellikle 1999 öncesi yapılan binaların yüzde 80'i, 90'ı bugün, karotlarla marotlarla incelediğiniz zaman sağlıklı sonuçlar vermiyor. Sizin de ortaya koyduğunuz gibi, yaklaşık 6 milyon civarında yenilemeyi bekleyen bina var yani yıkılmazsa artık, o kendini de ayakta tutamıyor. Dolayısıyla, bunlara yönelik bir çalışmamız var mı? Yani boş alanlarda belki hani o binaları yapıyorsunuz, değerlendiriyorsunuz, gereklidir ama bunun yanı sıra özellikle eski binaların yıkılıp yapılmasına yönelik şehir işlerinin tamamında bu var. Ben Samsun'dan örnek vereyim: 3-4 tane mahallemiz tümüyle şu an, istisnasız...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Kıran Mahallesi'ni biliyorsunuz, görüyorsunuz.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Gayet iyi biliyorum yani orada siz yine aynı, boş alanda konut yaparak tahsis ediyorsunuz.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Kıran Mahallesi öyle değil.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Cevap verirsiniz Sayın Başkanım.

Hâlbuki aynı zamanda boş alanlarda bunlar yıkılarak... Mesela, daha yeni, bugün, İlkadım Belediye Başkanı... Samsun'un merkezi İlkadım'dır, zaten en büyük kentsel dönüşüm de onun sınırları içerisinde var. Zaman zaman o toplantılara ben de gidiyorum; işte bazısında yoğunluğu 2-8 kat var, bazısında yoğunluğu 4-6 kat var yani orada bir muamma da var. Burada tek elden bu işlerin yürütülmesinde, devlet eliyle bu işlerin yürütülmesinde büyük fayda var yani bu tür kentsel dönüşümler dediğimiz zaman aklımıza da doğal olarak ilk gelen TOKİ. Bunun belediyeler eliyle yürütülmesi mümkün değil. Neden mümkün değil? Şimdi, büyükşehir belediyesi bazen olaya farklı bakıyor, bağlı belediye farklı bakıyor, biri 5 bini yapıyor, biri bini yapıyor. Dolayısıyla bu aradaki gidiş gelişler, askı süreleri derken... Aynı zamanda, mülkiyet haklarının... Sizin de söylediğiniz gibi, işte oradaki hak sahiplerine bazen yetişmiyor yani orada herkes kendince bir daire isteyince, oraya yapılan binaların buna cevaz vermesi de mümkün değil. Belki İzmir'de yaptığınız gibi hani, bazı hak sahiplerini rezerv alanlara taşıyabilirsiniz. Bu, Türkiye'de çok ciddi bir problem ama bir türlü istediğimiz mesafeyi aldığımızı da söylemek mümkün değil. Yani bugün 1 milyon küsur konut yaptığımızı varsayarsanız toplam yirmi yılda diyelim ki 1,5 milyon konut yaptınız; 6 milyon konut yenilemeyi beklediğine göre bunu 4'le çarparsanız seksen yıla ihtiyaç var. Dolayısıyla burada hem özel sektör... Bazen sizin çözemediğinizi özel sektör de çözebilir; cenazesine gider, merasimine gider... Çünkü biz Deprem Komisyonunda bunları enine boyuna incelediğimizde önümüze çok farklı sonuçlar da çıktı. Yani burada size ciddi bir iş düşüyor bu şehirlerin yenilenmesine yönelik.

Tabii, mimaride genelde bunlara dikkat ediyorsunuz. Yani şehirlerin bir ruhu olması lazım, maalesef, Türkiye'de yeni yapılan binalar ruhsuz binalar. Yani bugün binayı gördüğünüz zaman "Selçuklu" diyorsunuz, binayı gördüğünüz zaman "Osmanlı" diyorsunuz, binayı görüyorsunuz, işte "gotik" diyorsunuz. Yani bugün Avrupa'da da belli şehirleri gezdiğiniz zaman şehrin mimarisine damga vuran eserleri görmeniz mümkün, hatta buralara bir çivi bile çakmanız mümkün değil. Bu manada, o şehirlerin ruhunu da koruyarak, ruhunu da yansıtarak, yapıldığı yüzyılı, hangi dönemde yapılmışsa bunları da esas alarak, ruhu olan binaların yapılmasının katkısı...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bayraklı'da Selçuklu mimarisi yaptılar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) - Yani son yapılan şekli neyse tabii, Selçuklu da olur, Osmanlı da olur, geriye doğru da olur. Asıl olan, orada yaşayan insanlar hangi kültür içerisinde, hangi ortamda yaşıyorlarsa onu yansıtan, gördüğünüz zaman fikir veren binaların olmasında büyük fayda var.

Aynı şekilde, tarihî eserlerin restorasyonu da... Çarşılarda bugün tümüyle tarihî çarşılar gezilir yani sıfırdan bir çarşığı geziyorsanız bunun adı “alışveriş merkezi” olur veya “sokak dükkânları” olur, onlar ayrı bir şey ama şehrin dokusunu yansıtan, geçmişe insanları alıp götüren binaların şekli şemai farklı.

Bir de özellikle bu restorasyonlarla ilgili, muhakkak o günün şartlarındaki malzemelerle bu restorasyonların yapılması lazım. Bazen yeni modern teknolojilerle bu restorasyonları yaptığınız zaman, hiç yapmasanız daha iyi yani. Buna muhakkak dikkat edilmeli, belki bununla ilgili bir birim de oluşturulabilir çünkü bu uzmanlık gerektirir. Bununla ilgili, ben, Türkiye’de bile yeterli eleman bulmada sorunlar yaşandığını düşünüyorum. Ama geçmişe geleceğe taşımak açısından buranın da göz önünde tutularak böyle özel bir birim tarafından yürütülmesinde fayda var; belki Vakıf İnşaat -sizden sonra gelecek- bu işi paylaşabilir diye düşünüyorum.

Özellikle kat yükseklikleri... Yani bugün Osmanlı’da olsun Avrupa’da olsun kat yükseklikleri nereden baksanız 4-4,5 metre ama Türkiye’de 2,65’ten başlayan, 2,75-2,85... Son durumunuzu bilmiyorum ama benim önerim hiç olmazsa 3 metre-3,10...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – 3,10.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) - Döşemenin üstünden döşemenin üstüne, demek ki temizi 2,85; 2 şey gibi kalır; uygundur. Yani o ortamın yeterli hava sirkülasyonunu sağlaması açısından da önemli. Özellikle, Türkiye, enerjiye çok ciddi paralar ödüyor. Yani enerji tasarrufu sağlayan binalar... Zaten yeni çıkan yönetmeliklerde de kullanım suyunun da tekrar kullanılması dâhil, bununla ilgili yani bir binayı yapıyorsanız o yağmur suları da dâhil, onları da arıtmadan sonra tekrar kullanmak üzere; yeni yönetmelik de buna cevaz veriyor. Sizin yaptığınız projelerde bu tür uygulamalar var mı? Bunlarla ilgili bize bilgi verebilir misiniz?

Yine, kendi enerjisini üreten binalardan bahsetmek mümkün. Bunu hem güneş enerjisi marifetiyle yapabilir, ısı pompaları marifetiyle yapabilir, farklı metotlarla yapabilir. Sizin de uzmanlık alanınız, makine mühendisisiniz, yani bu alana bizim çok ciddi çalışmamız lazım. Çünkü Türkiye, bugün, işte doları ha bire, her türlü engellemeye çalışıyor; kulağını sağdan gösteriyor, soldan gösteriyor; “Ne olursunuz, aman, dolarınızı bozdurmayın.” “Kur Korumalı’ya yatırın.” “Şunu yapın.”... Serbest piyasa ekonomisinde olmayacak şeyler. Neden? Enerjiye ciddi paralar ödüyor. Dolayısıyla, kendi enerjisini üreten binaların yapılması da bu konuda öncelik arz ediyor. Güneş sistemini düşündüğünüz zaman, ortalama altı-yedi yılda sistem kendini amorti ediyor. Özellikle sosyal içerikli sosyal konutlarda da bu sistemi yapmanız mümkün; neticede, bugün asgari ücret alan bir çalışanın huzur içerisinde kalan ömrünü devam ettirebilmesi için elektrik faturaları, su faturaları, doğal gaz faturaları, onun için korkulu rüya olmaktan çıkmalı diye düşünüyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Toparlayalım.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) - Toparlıyorum Başkanım.

Tabii, sanayi siteleri... Teşekkür ediyoruz, Samsun’da da en merkezî yerde daha önceden yapılmış sanayi siteleri vardı, onu belli bir alana taşıdınız, bunlar önemli. Yani bu konuyla ilgili çalışmalarınızı da biz de takdirle takip ediyoruz.

(21/b)’yi bize tarif ettiniz Hocam, (21/b)’yi burada hepimiz sabahtan akşama kadar konuşuyoruz, merak etme; içimiz dışımız (21/b) oldu. (21/b)’yi gayet iyi biliyorsunuz; ya deprem olacak, ya doğal afet olacak, ya sel felaketi olacak, ya salgın hastalık olacak veyahahut da zamana karşı yarışan işlerden bahsediyoruz. Bunun yanı sıra “Teknik özellikler de gerekiyor.” diyorsunuz ama Türk inşaat sektörü bugün dünyada 1’inci ya da 2’nci sırada.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Başkanım, her gün haberlerde şunu görüyoruz...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Başkan, cevap vereceksiniz, ben söz vereceğim size.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Başkanım, hayır, şu açıdan: Ben özellikle onu konuşmamda vurguladım ki mesela, şimdi Kızılay'ın ortasında bir tane inşaat yaptıracağınız; şimdi, burayı açık ihaleyle yapabilir misiniz?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Soru-cevap şeklinde...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Yani orada yapmaya kalksanız 10 tane binayı çökertirsiniz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Şimdi şunu söyleyeyim, bakın...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yaşar, ben söz verdiğimde detaylı olarak...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Tamam.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yaşar, Sayın Başkanımız belki gidebilirler diye herhâlde acele ediyor, siz konuştuktan sonra bazen çıkıyorsunuz veya başkaları çıkıyor ya, o nedenle Sayın Başkanım ben buradayken hemen cevap vereyim diye öyle acele ediyor herhâlde.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Hiç sorun yok, orada da problem yok ama şunu söyleyeyim, asıl olan şu: Şeffaflık, Değerli Başkanım. Yani bugün sizin orta yere koyduğunuz şartlar neyse bu ihalelere katılacak arkadaşlarımız bu şartları muhakkak sağlayan arkadaşlarımız olacaktır. Dolayısıyla bazen diyorsunuz ki: “Adamın iş bitirmesinin olması bu işi yapacağı sonucunu çıkarmaz.” ama neticede, o zaman, bu iş bitirmelerini veren kurumun gücünü zayıflatırsınız. Yani Türkiye’de kurum ve kuruluşlar muhakkak hepimizin göz bebeği, eğer kanun nezdinde bu yeterliliğe sahipse zaten bunlar açık ihalelere otomatikman giriyorlar. Diğerlerinde de olabildiğince şeffaf yaparsanız... Yani yeterli rekabet var. Hani, desek ki Türkiye’de bu işi yapabilecek firma sayısı bir elin parmaklarını geçmez; biz de o bir elin parmaklarını sayıyoruz ama bazen ihalelere bir bakıyoruz ki hakikaten hep aynı parmak. Yani bugün Türkiye’de iş hacmine baktığımız zaman, sizin millet bahçeleriniz de dâhil, bilinen firmaların dışına çıkan çok fazla firma sayısı yok. Onun için, rekabete açılmanın... Zaten sektörde rekabet edebilecek çok ciddi firma sayımız var. Burada ön açıcı olsun diye söylüyorum. İncelediğimiz kurumlarda yüzde 70-80 oranında bu manada açık ihale yapıyorsunuz, bunun için de teşekkür ediyoruz. Tabii, bunu rakamsal olarak da değerlendirmek lazım. Bazen öyle oluyor ki (21/b)’yle 20 tane ihale yapıyoruz ama bu rakamların toplamı diğer 80’inden daha fazla oluyor yani bu, bu değil. Tam tersine, bu aradaki dengeyi de muhakkak muhafaza ediyorsunuzdur diye düşünüyorum.

Özellikle afetlerle ilgili konuda çok hızlı müdahale ediyor, zaten uzmanlık alanınız. Ben de partiyi temsilen bu bölgelerde, sel bölgelerinde bulundum. Türkiye hakikaten bu manada ciddi mesafeler kat etti. Bununla ilgili yaptığımız hizmetlerden dolayı da teşekkür ediyoruz ama tekrar söylüyorum: Muhakkak bugünkü şartlarda bütün dar gelirliyle yönelik faaliyetleriniz olmalı çünkü özellikle inşaat maliyetlerinin içerisinde arsa maliyeti çok yüksek. Devlet buna farklı yöntemlerle bir kısıtlama getirirse bile özel sektörün elindeki arsalarla müdahale etmesi mümkün değil. Hazine arazilerine çok ciddi oranda sosyal konutlar yaparak ihtiyaca binaen bunları kamunun hizmetine sunabilirsiniz.

Köyevlerini vatandaşın yapmasını Gürsel Bey önerdi ama ben ona katılmıyorum. Bugün köyde bir ev yapmak için elektrikçi, mekanikçi, tesisatçı bulup yaptırana kadar imanı gevriyor, rakamlar da yüksek. Bugün devletin, vatandaşın kendi imkanlarıyla yapacağı evi en az yüzde 50-60 daha uygun şartlarda sizin projelerinizle bunu yapabileceğini düşünüyorum. Tam tersine, herkes uzmanlık alanıyla ilgili faaliyet göstermeli. Son dönemde köye dönüşler ciddi oranda arttı. Mesela, buna da bir kapasite

ayrılabilir, bununla ilgili de bir çalışma yapılabilir. Ümit ediyoruz, bundan sonraki çalışmalarınızda istediğimiz hedeflere ulaşabiliriz. Tabii, bir hedef de koymak lazım; işte, önümüzdeki beş yılda, on yılda, on beş yılda... Çünkü Türkiye aynı zamanda da bir deprem kuşağında yani bugün yaşayan nüfusun yüzde 60-65'i deprem kuşağında, sanayinin de üç aşağı beş yukarı bu kadarı yani en az 65-70'i deprem kuşağı içerisinde ve önümüzde de İstanbul depremini bekliyoruz. İşte "Otuz yıl." dediler, "Otuz yıl." denildiğinden beri zaten bir on beş yirmi yıl geçti, demek ki her an buna muhatap olmak mümkün. Bununla ilgili de elimizi çabuk tutmamız lazım geldiğine inanıyorum. Özellikle, şu an yirmi yıllık, otuz yıllık binalarda, zaten babadan, dededen kalmış binalarda mülkiyet sorunlarının çözümü oldukça zor. Bununla ilgili özel bir birim oluşturup çözümler üretmeyi düşünüyor musunuz?

Ben çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

Benim sorularıma -aşağıda da Genel Kurulda da konuşmam olduğu için oraya gideceğim, yetişebilirsem sözlü dinleriz ama- yazılı da cevap verebilirsiniz.

Ben çalışmalarınızda size ve ekip arkadaşlarınıza başarılar diliyorum.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Çok hızlı...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yok, yok.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Çok hızlı cevap vereyim Başkanım, özellikle 21/B konusuna.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yok, yok.

Sayın Başkanım, böyle soru-cevap şeklinde değil... İşte, biraz önce Sayın Başkanın sizin sorduklarınızı yanıtlaması sizin çıkacağınızdan dolayı... O zaman, konuşma yaptıktan sonra tekrar gelirsiniz zaten, geliyorsunuz Sayın Yaşar. O zamana kadar da diğer konuşmacı arkadaşlarımız da konuşmalarını tamamlar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Ama bir şey olursa da yazılı cevap verebilirsiniz Sayın Başkan.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Çok istiyorsanız ben sizi ziyarete gelirim, makamınızda da cevap verirsiniz.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Biz şundan şey yapıyoruz: Sizin burada her konuştuğunuz kayda giriyor ya yazılı...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama sizin verdikleriniz de kayda giriyor, o da tutanaklar giriyor Sayın Başkan, hiç endişe etmeyin Sayın Başkanım.

Teşekkür ediyorum Yaşar.

Buyurun Sayın Durmuşoğlu.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Sayıştay Başkanlığımızın çok değerli temsilcileri, kamu kurum ve kuruluşlarının çok değerli temsilcileri; öncelikle toplantımızın hayırlara vesile olmasını diliyorum, hepimize "Hoş geldiniz." diyorum.

Sözlerime başlamadan önce, Sayın Başkan Ömer Bulut Bey'in geçtiğimiz haftalarda ahirete irtihal eden ablası Selime Turan Hanımefendi'ye Allah'tan rahmet, sevenleri ve ailesine başsağlığı ve sabır diliyorum.

Sosyal devlet anlayışıyla dar gelirli ve yoksul vatandaşlarımızı konut sahibi yapabilmek, insanımızın hayat kalitesini ve yaşam standartlarını iyileştirmek amacıyla, 2003 yılında, konut üretim seferberliğinin öncü kuruluşu TOKİ Başkanlığı ülkemizin dört bir yanını kentsel ve sanayi dönüşüm projeleriyle yenilemiştir.

Yıllardır vatandaşlarımızı kira öder gibi ev sahibi yapan Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, inşa ettikleri 1 milyon 100 bin konutla 5 milyondan fazla vatandaşın sıcak yuvasının mimarı olmuştur. Bunun yanında, TOKİ, kentsel dönüşüm yoluyla kentlerimizi modern bir çehreye kavuşturmak, tarihi kent merkezlerinin korunarak yenilenmesini sağlamak, sosyal donatılar ve millet bahçeleriyle şehirlerimizi yeni hayat alanlarına kavuşturmak gibi önemli görevler de üstlenmiştir.

Deprem ve sel felaketi gibi olaylarda, devletimizin, evleri zarar gören vatandaşlara ilk uzanan ellerinden biri olan TOKİ Başkanlığı, 17 Ağustos depreminden yakın tarihimizde yaşanan Van, Elâzığ, Malatya, İzmir depremine ve sel felaketiyle karşı karşıya kalan Giresun’a kadar vatandaşlarımızın yaralarını sarmak için gece gündüz çalışmıştır.

Yirmi yıl içinde TOKİ tarafından okul, hastane, cami, üniversite, spor salonu, sağlık ocağı, stadyum olmak üzere, engelsiz yaşam merkezi, huzurevi, halk eğitim merkezi, kültür merkezi ve toplum merkezi gibi birçok alanda hizmet gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, şehirlerimizi daha yeşil ve ferah yaşam alanları hâline dönüştürmek, şehirlerimizin yaşam ve çevre kalitesini yükseltmek, yeşil şehirler oluşturmak için Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan önderliğinde yürütülen millet bahçesi projesi kapsamında şehirlerimiz parklar, çocuk oyun alanları, yürüyüş ve bisiklet yollarıyla donatılmaktadır.

Toplu Konut İdaresi, kurulduğu günden bugüne Türkiye’nin konut ihtiyacı adına çok önemli çalışmalar yapmıştır, Türkiye’ye ciddi katma değerler üretmiştir. Atatürk Havalimanı arazisinin kullanılmaya devam eden kısımları dışında kalan 5 milyon metrekarenin üzerindeki alanına “Millet bahçesi yapacağız.” diyoruz, sözde çevreciler hemen karşı çıkıyor. İstanbul halkının hizmetine sunacağımız, 145 bin ağaç ve fidan dikilecek olan spordan pikniğe, kitap okumadan yürüyüşe, fuardan müzeye kadar her türlü faaliyetin yürütülebileceği bu alan hizmet değil de nedir acaba?

TOKİ Başkanlığınca, emekli vatandaşlarımızın ev sahibi olmaları adına yürütülen projeler halkta çok ciddi karşılık buluyor, yürütülen bu çaba önemli, bizler de bu süreci destekliyoruz. Vatandaşlarımız emekli olmuş ama bu zamana kadar konut sahibi olamamış veya çeşitli nedenlerle kirada bulunuyorlar, onlara kira öder gibi sağlayacağınız bu konutlar büyük önem arz ediyor. Bu kampanyanızın artırılmasını istirham ediyoruz.

Seçim bölgem Osmaniye ilinin Bahçe ilçemizde yapılması planlanan 2’nci etap 122 konut projesine, Kadirli ilçemizdeki 336 konut projesine, Sumbas ilçemizdeki 126 konut projesine ve Düziçi ilçemiz Ellek beldesindeki 162 konut projesine de desteklerinizi bekliyoruz. Bahçe ilçesinde yapımı tamamlanan ve hak sahiplerine teslimi gerçekleştirilen 135 konut için ve Osmaniye merkez Yaverpaşa Mahallesi’nde devam eden 604 konut projesi için vermiş olduğunuz desteklerden dolayı sizlere teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, hemşehrilerimizin sosyal alan ihtiyacını büyük ölçüde giderecek olan, Osmaniye’mizin çehresini değiştirecek olan millet bahçesinin projesine desteklerinizin devamını bekliyoruz.

Ayrıca, TOKİ tarafından Türkiye genelinde yürütülmekte olan şehir içindeki küçük sanayi sitelerinin şehir dışına çıkarılması yönünde planlanan projeler çerçevesinde, Kadirli ilçemizdeki küçük sanayi sitesinin yapımının bir an önce başlatılmasını temenni ediyorum.

Sözlerime son verirken TOKİ Başkanımızı ve çalışanlarının her birini tebrik ediyor, yaptığınız işlerle Türkiye'ye katma değer üretmeye devam ediyorsunuz diyor, bundan dolayı emeği geçenlere de ayrıca teşekkür ediyorum. Bundan sonraki yapacağınız işlerde başarılar diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ediyorum Sayın Durmuşoğlu.

Şimdi, Sayın Bedri Bey, hoş geldiniz, söz sırası sizdedir.

Buyurunuz.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın TOKİ Başkanı ve ekibi, hoş geldiniz sizler de.

Birkaç soruyla başlayacağım konuya. Bir tanesi, anlatımınızda “155 adet millet bahçesi yaptık.” dediniz. Biz bir türlü bu bahçelerin maliyetlerini yakalayamıyoruz, bunların bize lütfen maliyetlerini aktarmanızı rica ediyoruz. Tabii ki bir de -siz dediniz “Açık ihaleyle.” ama- belirli müteahhit firmaların bu bahçeleri yaptığının bazı verileri elimizde. Bunların da daha açık bir şekilde yapılması gerekiyor. Bir de bu kadar ekonomik sıkıntı çeken ülkemizde önceliğimiz millet bahçeleri mi, evsiz, işsiz kalan insanlarımıza hiç olmazsa küçük konutlar yaparak bunların orada barınmasını sağlamak mı? Bunu da sizlere soru olarak soruyorum ve değerlendirmenizi istiyorum.

Ben İzmir Milletvekiliyim, deprem olduğu an itibarıyla Türkiye milletvekili olan bütün arkadaşlarım, hem Cumhuriyet Halk Partisinden hem diğer partilerimizdeki bütün milletvekili arkadaşlarım İzmir'e geldiler, sağ olsunlar ve o afeti hep beraber yaşadık, sizler de oradaydınız. Bir anda, ikinci gün, Çevre Bakanının bir afet koordinasyon merkezindeki toplantısında şehir hastanesinin üstündeki bölgenin derhâl yapılacağı dile getirildi. Bu bölge daha önce -sizin araştırmalarınızla- şehrin gelişim bölgesi miydi ve burası iyi araştırıldı mı? Çünkü benim jeoloji mühendislerinden aldığım bilgi, Manisa ve Turgutlu'dan gelen fay hattının -demin de açıkladınız- gerçekten oradan geçtiği. Fay hattının geçtiği noktanın minimum 20 metre sağı ve 20 metre solunun sadece tünelin değil, mutlaka inşaatsız geçilmesi gerektiği açıklandı. Bunun bir açıklığa kavuşmasını istiyorum.

Artı, deprem bölgesi olarak Bayraklı ve Bornova bölgemizdeki bütün her yerin afet alanı olarak açıklanması şart. Orada, depremde sadece kümülatif yıkılan binalar değil, şu anda evsiz barksız kalan birçok vatandaşımız var; bu vatandaşlarımız şu anda kiralarda, bu geçim sıkıntılarında da gerçekten çok zor günler yaşamaktadırlar. Son gündemde de şu anda denize yakın olan, depremden sonra konulan konteynerlerin kaldırılmaması için insanlar elinden gelen bütün çabayı göstermekte. Valiliğin aldığı karar kaldırmaydı ama onlar tepki gösterince kaldırılmayacak. Hâlen, bir buçuk seneyi geçmesine rağmen buradaki arkadaşlarımızın, buradaki vatandaşlarımızın deprem konutları yerine, kendi konutları yerine konteyner binalarda yaşaması gerçekten bu yüzyılda hiç kimsenin hakkı ve şartı değil. İlk soruma dönüyorum: Millet bahçesi mi, insanların yaşam alanları mı önemli? Bunu mutlaka tespit etmek mecburiyetindeyiz.

Deprem alanında, Bayraklı deprem alanında 8 katlı, 10 katlı binalarımız yıkıldı. Teknoloji o kadar gelişti ki binaların temel sorunlarını çok rahatlıkla bütün inşaat sektörü çözmekte ama bir anda 8 katlı, 10 katlı binalar 5 kata düştü ve buradaki insanlarımız kura çekimlerinde de 2+1, 3+1 dairelere kavuşmak için birbirlerini yer hâle geldiler. 117 canımızı unutmuş vaziyettediriz oradaki insanların ev çırpınışlarından dolayı. Burada, neden oralar yine 8 ve 10 katlı düşünülmedi? Önündeki -biliyorsunuz ki- sahil yapısında 45 katlı, 50 katlı gökdelenlerimiz var. Benim çocukluğum oralarda geçti, zeminin yapısını çok iyi bilmekteyim. Biz oradan Türkiye'nin en güzel marulunu yerdik, Türkiye'nin en güzel ispanağını yerdik, Türkiye'nin en güzel pırasasını yerdik o topraklardan ama maalesef ki yapı oraya

inşaatları getirdi ve en sonunda da -benim kısır bilgimle, ben işletme kökenliyim, inşaat kökenli değilim- kıyıya yaptığımız gökdelenlerin kazıkları deniz suyunun bir kısmını karaya ittirdi, bir kısmını denize ittirdi. Kara itirildiği zaman alüvyon olduğu için zemin bu depremde yok oldu. İzmir çok deprem geçirdi ama böyle bir felaket geçirmede. Kısır düşünüyorum, bunu sizler çok daha iyi değerlendirebilirsiniz ama yine o yapının üstüne 8 katlı, 10 katlı binalar yapıldı. Hak sahipleri, orada o evlerini yitirenler oradaki binalardan da hak sahibi edilebilirdi diye düşünmekteyim.

Kura çekimlerinde hâlen adaletsizlik var bazı noktalarda ve komşular birbirini şikâyet ettiğinden dolayı, hak sahibi olan kişiler bazı binalara, yerlerine oturamıyorlar; bu da orada iki üç binada yaşıyor, hemen hemen 120 haneye tekabül eden bir konu. Buna da el atarsanız çok sağlıklı olacağına inanıyorum.

Başkanım, çok teşekkür ediyorum, benim sorularım bu kadar. Sizlere de teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim Sayın Serter.

Şimdi, söz sırası Sayın Karakaya’da.

Hocam, buyurun.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, TOKİ’mizin değerli yöneticileri, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcileri, Sayıştayımızın değerli temsilcileri; öncelikle tabii bu çalışmaların bir katkı vermesi dileğimle başlamak istiyorum.

TOKİ son dönemlerde yaptığı işlerle hakikaten güzel örnekler ortaya sundu; zaman zaman eleştirilir, zaman zaman övülür ama ciddi şekilde de şöyle geçmişe dönüp baktığımızda, birçok insanın ev sahibi olmasında hakikaten katkı sundu. Eskiden bizlerde o kooperatif sistemi vardı, çok ciddi sıkıntıları da oldu ama sonuç itibarıyla öyle ya da böyle birçok dar gelirli o yollarla ev sahibi de olmuşlardı. Bu anlamda daha organize, maliyetleri daha minimize edecek, elbette kamu desteği de arkasında önemli işler başarılıydı yani bundan dolayı emeği geçen, katkı veren herkese teşekkür etmek istiyorum.

Sayın Başkan, sunumu sırasında Ankara’da bir stadyumdan bahsetti. Evet, takip ediyoruz, 45 bin kişilik, seyircili bir stadyum. Yani geç kalınmış bir şey. Ben 2014 yılında Ankara Büyükşehir adayı iken projelerim arasında olan bir husustu, özellikle bu 19 Mayıs Stadyumu’nun olduğu yerde... Bu projenin hayata geçirilmesi, Ankara’ya böyle bir eserin kazandırılması gerçekten çok iyi olacak, bundan dolayı da teşekkür ediyorum. Yine, benim bildiğim kadarıyla, bunun ihalesi de herhâlde mayıs ayında yapıldı yanlış hatırlamıyorsam. Bu kapsamda da yani konunun yeri gelmişken söylüyorum: O bölgede Ankara Tenis Kulübü de vardı, orada 6 tane kort var, yaklaşık yetmiş beş yıldır da orada faaliyette bulunuluyor ya da en azından yetmiş beş yıl önce devredilmişti. Orada hem yetişen öğrenciler hem de müsabakalar sadece tenis alanında değil, diğer branşlarda da bazı şeyler var. Zaman zaman Ankara siyasetçisi olarak bu konuda bize şikâyetler geldi, daha doğrusu talepler diyelim “Acaba burada yapılacak proje değişikliğiyle birlikte bu kortlara dokunmadan bir şey yapılabilir mi?” şeklinde. Tabii, onu bilemiyorum yani mevcut, yıllardır hizmet veren... Sonuçta Türk sporuna hizmet veriyor. Ne yapılabilir, ne edilebilir bilemiyorum, sadece ben bu konuyla ilgili bir Ankara Milletvekili olarak Ankara’da yaşayanların bize getirdikleri talebi de bu şekilde dillendirmiş olmak istiyorum. Eğer böyle bir şey yapılması mümkün olabilirse geçmiş, tarihi olan, hatıraları olan bir yeri, alanı da Ankara’da bırakmakta fayda var. Bu şehircilikte tabii hatıra olayı önemli, ben Büyükşehir adayı olduğumda onu anladım. Biz genellikle binaları dönüştürürken, değiştirirken, şehri yeniden yapılandırırken aslında hatıraları da gömüyor, yıkıyor, yok ediyoruz, bunlar da bu anlamda önemli diye düşünüyorum, bir hatıra yıkılmasın diye de bakılabilir.

Ankara, evet, 600 milletvekilinin yaşadığı... Genellikle, milletvekilleri milletvekilliği süreleri bittikten sonra da Ankara'da yaşamaya devam ederler ama Ankara'yı da öyle içinde yaşarlar, pek görmezler; ben bu sitemimi zaman zaman Genel Kurulda kürsüden de yapıyorum. Ankara için yapılacak birçok şey var, geç kalınan şeyler var. Tabii ki doğal olarak milletvekillerimiz kendi seçildikleri bölgelerden taleplerini iletiyorlar ama ben Ankara Milletvekili olarak... Hatta Ankara milletvekillerinin talepleri aslında tüm milletvekillerinin talepleri çünkü başkentle alakalı.

Ankara'nın özellikle taşımasıyla ilgili... Sayın Başkanım, merkez tamam, hadi iyi kötü bu şeyler tamamlanıyor. Bir Büyükşehir Belediyesi var, pek varlığını gösteremedi ama sağ olun, sizlerin yine bu millet bahçeleriyle bu şehirleri bir şekilde, en azından görüntü olarak insanların daha rahat yaşayabilecekleri alanlar hâline getirme noktasında ciddi katkılarınız var, ondan dolayı da teşekkür ediyorum.

Özellikle Ankara'da, tabii Gölbaşı'nda bir millet bahçesi projemiz var, 2022 yılında tamamlanacak -benim de ilçem- ama bu arada Mimarlar Odasının herhâlde yürütmeyi durdurmayla ilgili bir müracaatı olmuştu yani nedir bilemiyorum ama 2022 yılında inşallah tamamlanacak; değil mi?

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Bakanlıkta Sayın Vekilim ama takip edelim.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – 2022 yılında, planlandığı gibi...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – İLBANK yapar orayı...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Peki.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Bizim şeyimizde değil, bize orada görev verilmedi.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Ha, oradan verilmedi; tamam, doğru, İller Bankası...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Ama Gölbaşı'nda 548 tane konut yapıyoruz.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Şimdi, oraya geleceğim. Karaoğlan-Gerder arasında öyle bir proje var, onu ben bin olarak biliyorum. Aslında Gölbaşı -Ankara'nın genişleme anlamında da bakıldığında- özellikle de Konya Yolu'nun sol tarafı bu alanda biraz gariban kalan bir kesim yani genelde sosyoekonomik olarak da daha bir alt seviyede olan Gölbaşılıların, Ankaralıların yaşadığı bölge. Bu alanda Gölbaşılılar bu projenin 800 değil de 2 bine çıkarılmasını istiyorlar, orada alan itibarıyla arazide bir sorun olduğunu düşünmüyorum yani yeterli alanın fazlasıyla olduğunu düşünüyorum.

Değerli Başkanım, başka bir husus da, tabii, sanayi siteleri yapıyorsunuz. Yine, Gölbaşı hakikaten Ankara'nın yükselen bir değeri birçok anlamda, hem tarımsal hem sanayi hem turizm alanında birçok potansiyeli olan bir ilçemiz. Gölbaşı'nın ciddi bir şekilde bir sanayi sitesine ihtiyacı var yani hemen Ankara'ya doğru gelirken Gölbaşı Mezarlığı'nın sağında, millet bahçesinin bu tarafında bir sanayi ama bu sanayi, benim çocukluğumda traktöre binip geldiğim sanayiydi. O zamanlar dar geliyordu, şimdi de yetmiyor artan nüfusunu, Gölbaşı'nın Ankara'nın güney girişi -önemli bir girişi- olduğunu da düşünecek olursak özellikle Oğulbey tarafında bu anlamda bir sanayi sitesi... Genellikle istenen talepler de bu yönde. Yani bu yönde de TOKİ olarak Ankara'ya öyle bir eserin kazandırılmasının gerçekten iyi olacağını düşünüyoruz.

Ben tekrar çok teşekkür ediyorum. Burada örnek olarak belki sadece Gölbaşı'nı söyledim ama aynı şey Elmadag için de Ankara'nın özellikle çeperi, çevresi açısından da... Çünkü biz milletvekilleri Ankara'yı ağırlıklı olarak merkezden ibaret zannediyoruz ama Ankara'nın çok ciddi bir şekilde de kırsal alanı var, ciddi şekilde hizmete ihtiyacı olan önemli bölgeleri var. Büyükşehir Yasası'yla birlikte o kapsamda her zaman gözüktüyor ama benim köyüm Çankaya'ya bağlandı son dönemde, daha büyükhri Çankaya'nın bir mahallesinde görmedim, göremiyorum.

Onun için, bu anlamda genel bütçeden, TOKİ'den gerçekten Ankara'nın taşrasına da çok ciddi ihtiyaç olduğunu ifade ederek tekrar teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim Sayın Karakaya.

Şimdi, söz sırası Sayın Sertel'de.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Başkan, şimdi, Ömer Bulut İller Bankasında mühendis olarak başladığı yaşamını 2005'te TOKİ'de uzman olarak sürdürüyor, sonra ağır ağır Uygulama Başkanı oluyor, sonra Teknik İşler Daire Başkanı, sonra Başkan Yardımcısı, sonra Başkan Vekili ve TOKİ Başkanı oluyor. Bu, önemseydiğimiz bir konu çünkü bir kurumun içerisinde adım adım liyakatle gelen insanlar o kurumda son derece başarılı olurlar. Yani alttan başlayarak üste adım adım yükselenler, kurumun en alta ne yaptığını, alttaki insanın da psikolojisini, davranış biçimini ve o noktada nasıl davrandığını, ne yaptığını bilir. Tepeden inme gelinen noktalarda başarı çok sağlanamaz. Ömer Bey de geçmiş dönemlerde TOKİ başkanlarıyla da çalıştı, bakanlarla da çalıştı, birçok bakanla çalıştı, Erdoğan Bayraktar'la da çalıştı; uzun yıllardır kurumda, o nedenle TOKİ'nin başarısında Ömer Bey'in katkısının büyük olduğuna ben inanıyorum.

Ama benim gördüğüm şu: Trabzon Oflular kurumda en etkin yerlerde. Yani, acaba başka kentlerden -bu inşaattan anlamıyorlar mı- pek çıkmıyor mu yani bu TOKİ içerisinde niye üst kademelerde çok yoklar, onu anlamıyorum. Daha önce TOKİ'nin...

ORHAN SÜMER (Adana) – Tüm genel müdürlüklerinde ya Trabzon ya Rize zaten, başka yok ki.

ATİLA SERTEL (İzmir) – TOKİ'nin iç bünyesindeki Trabzonlu, Ofluları geçen Sayıştay denetlemesinde eleştirince bir kısmı Vakıf İnşaat Restorasyona gitmişler, orada da varlar. Bu, benim dikkatimi çekiyor yani Trabzonluların başarısı. Ahmet Kaya da herhâlde Trabzonlu olduğu için memnun oluyordur.

AHMET KAYA (Trabzon) – Biz iftihar ediyoruz hemşehrilerimizin başarılarıyla.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Şimdi, burada, arsa ve arazi satışlarından 2014 yılında 2,7 milyar lira, 2015 yılında 393,9 milyon lira, 2016 yılında 1,3 milyar lira, 2017 yılında 5,5 milyar lira, 2018 yılında 2,4 milyar lira, 2019 yılında 7,5 milyar lira, 2020 yılında 2,1 milyar lira gelir elde edilmiş. Şimdi, 2021 yılında arsa ve satışlardan ne kadar gelir elde ettiğinizi merak ediyorum, 2022 yılındaki beklentinizi soruyorum.

Yıl yıl belirtmek kaydıyla TOKİ'nin kuruluşundan bu yana kaç adet arsa, arazi satışını gerçekleştirdiniz, bunlar hangi illerde ve kaç bin metrekare alana tekabül eden araziler, satılan arazilerin toplam büyüklüğü nedir, bu satışlardan ne kadar gelir elde ettiniz; bunları öğrenmek istiyorum.

TOKİ'nin tüm illeri kapsayan 100 Bin Sosyal Konut Projesi vardı. Yani 2021 yılının sonuna kadar vatandaşlarımız için 100 bin konut üretileceği açıklanmıştı. İçinde bulunduğumuz süreçte ev kiralının da aşırı derecede artması ve vatandaşların gerçekten barınma ihtiyacının en yüksek noktada olduğu bir dönemde önemli, hayati bir projeydi 100 bin konut. Ben bu projenin son durumunu merak ediyorum. Bu dar gelirli vatandaşlarımız için 100 Bin Sosyal Konut Projesi açıklandığı günden bu yana hangi ilde ne kadar konut ürettiniz, döküm olarak bize verirsiniz ondan çok memnun olacağım çünkü biz de bilelim ki TOKİ hangi ilde ne kadar konut yaptı? Acaba bazı illerde yapılmamasının nedeni olarak baktığımızda, o gerekçeleri de sormak için böyle bir dokümantasyonu istiyorum. Dar gelirli vatandaşlarımıza yaptığınız konutların da en düşük maliyetle verdiğiniz ve en yüksek maliyetle verdiğiniz dairelerin fiyatlarını öğrenmek istiyorum. Onun da hangi illerde olduğunu, en düşüklerin hangi illerde, en yükseklerin hangi illerde olduğunu öğrenmek istiyorum.

TOKİ sosyal konutlar yapsa dahi alım gücü iyice düştü, bunu biliyorum ve bu nedenle, TOKİ'nin belki sosyal konut yapıp ucuz kiraya verme projesi de gündeme getirilebilir mi? Bunu bir öneri olarak getireyim.

Acaba, yani, yoksul ve alt gelir gruplarından hiç konut sahibi olamayacak derecede düşük ücrete sahip insanların barınma ihtiyacını gidermek için TOKİ'nin böyle bir projesi olabilir mi?

Ve bunu özellikle soruyorum: Son iki yılda dar-orta gelir gruplarının çökmesinin yani ekonomik anlamda büyük sıkıntıya düşmesinin konutların geriye dönük ödemelerinde güçlüklerle de yol açtığının farkındayız. Bu anlamda, ben, takibe düşmüş olan ödemeler var mı, yok mu; varsa bu yıllar itibarıyla -2022, 2021 ve 2022 yıllarında- ne kadar oldu, onları öğrenmek istiyorum. Yani vatandaş "TOKİ'den ucuz ev alacağım." derken takibe düşüp evi elinden giden oldu mu, onu merak ediyorum.

Sunumunuzda -ne yazık ki şimdi havaalanı olarak kullanılamaz hâle gelecek ama- Atatürk Havalimanı'mızın 5 milyon metrekarelik bir millet bahçesine dönüştürüleceğini ve çok önemli bir alan olacağını, çok önemli bir değerlendirme yapacağınızı söylediniz. Burada, acaba, havalimanına TOKİ olarak "millet bahçesi planlaması" adı altında yeni binalar yapılacak mı, yapılmayacak mı, onu merak ediyorum. 5 milyon metrekarelik millet bahçesinin toplam maliyeti ne olacak, öyle bir fizibilite çalışmanız var mı? Bu projenin maliyetini TOKİ mi karşılayacak, hazine mi karşılayacak? Ben muhtemelen hazinenin karşılayacağını, TOKİ'nin bu inşaat işini sürdüreceğini zannediyorum ya da size yükleyecekler, bilmiyorum.

Türkiye genelinde bahsettiğiniz 218 millet bahçesinin toplam maliyeti ne oldu? Bu millet bahçeleri hangi kentlerde, hangi bölgelerde, hangi alanlarda ve kaçır dönüm alanlarda, kaçır bin metrekare alanlarda yer alıyor? Bunu en azından bize bir doküman olarak verirseniz memnun olurum.

Ayrıca, bu projeleri TOKİ kendi mühendisleriyle ve kendi gücüyle mi yönetiyor yoksa yüklenicilerle mi yapıyor? Yani millet bahçesi projelerini üstlenen yüklenici firmalar hangileri, onları merak ediyorum.

Eskişehir'deki Atatürk Stadı'nın yerine yapılan millet bahçesinin içerisinde yapılanma oldu; yapılar, binalar oldu; o binaların içerisinde bazı müstecirler oluştu. O müstecirlere kiralama TOKİ tarafından mı yapıldı yoksa başka bir kurum mı yapıyor? Bu işleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız mı yürütüyor? Bunları öğrenmek istiyorum.

Çalışmalarınızda başarılar diliyorum. Sağlık içinde ve güzellik içinde olun. İnşallah önümüzdeki yıllarda çok daha iyi hizmetler üreten ve halkın, gelir durumu düşük olan insanlarımızın barınabileceği konutların yapıldığı dönem olsun.

Ayrıca, bitirirken şunu söyleyeyim: Bayraklı ve bölgede yaşayan insanların durumlarını size anlattım; özellikle, emekli olan kesimin güçlük içerisinde olduğunu anlattım. Bu konuda TOKİ'nin sadece yıkım olan ve ağır hasarlı binalar için değil, orta hasarlı ve binasını yenilemek isteyen insanlar için de katkı sağlaması gerektiği noktasında düşüncemi sunuyorum.

Kolaylıklar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Sertel.

Sayın Sümer...

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Sayın Başkana ve çalışma arkadaşlarına başarılar dilerim.

İlim Adana'yla ilgili birkaç sorum ve talebim olacak.

Adana Yüreğir Devlet Hastanesi 1896 yılında yapılan bir devlet hastanesi; tarihî bina, yüz on yedi yıllık bir binaydı. Depremden zarar gördüğü ve sağlık talebini karşılamadığı gerekçesiyle tam dokuz buçuk-on yıl önce yıkıldı. Sayın Cumhurbaşkanı Adana'ya her gelişinde müjde vererek “Bu sene yapılacak.” diye tekrarlıyor. Hatta yılbaşında da çok gösterişli bir tabela diktiler “Bu yıl başlanacak.” diye, maalesef, altı yıl geçti, hâlâ başlanamadı. Bu hastanemiz özellikle Yüreğir, Karataş ve kırsal ilçelerimize hizmet veren bir devlet hastanemizdi. Maalesef, hâlâ bir temel değil, oradaki... Ben şunu da göstereyim: Mezbelelik hâlde, on yıldır böyle; hapçıların -affedersiniz- daha doğrusu her türlü pisliğin olduğu hâlde duruyor. Sayın Başkan 219 tane hastane yaptıklarından bahsetti ama maalesef Adana'da yıkılan hastaneyle -tam on yıl oldu- ilgili kurumunuzun bir planı var mıdır? Burası şirket eliyle değil de TOKİ eliyle yapılamaz mı? 269 tane hastane yapıldıysa... Maalesef, Hükûmetin Adana'da sürekli genel anlamda birinci parti çıkmasına rağmen Adana'ya şaşı baktığını ben çok iyi biliyorum ama hastane en azından o bölgeyle ilgili acil bir ihtiyaç. Bu konu ne zaman gündemine gelecek? Bu konuyla ilgili kurumun düşüncesi nedir, onu özellikle vurgulamak istiyorum.

Ayrıca, yine, Adana'mızın tarihî stadyumu vardı ve Adana'nın en güzel yerindeydi. TOKİ tarafından stadyumumuz yıkıldı, millet bahçesi yapımı planlandığı söylendi. Millet bahçesinin durumu tabii farklı. Yine söylüyorum, stadyumumuz Adana'nın tam merkezî yerindeydi, tüm ilçelerden tek dolmuşla yetişip gelebilen ve stadyum da gerçekten her koşula elverişli bir stadyumdur. Onun yanında bir gençlik stadyumumuz da vardı ama maalesef onu da yıktınız. Millet bahçesi yapacağız diye ihaleyle burası 43 milyon liraya Erzurum'da da iş yapan Olgun Gür isimli bir firmaya verildi. Bu firma, daha önce Erzurum Organize Sanayi Bölgesi'nde yaptığı bir işten devleti tam 11 milyon zarara uğratmış. İhaleyi firma alıyor, aradan kısa bir zaman geçtikten sonra da inşaatı başlıyor. Başlamasıyla beraber de o bölge nehre çok yakın olduğu için beton kullanımında kullanılan agrega da -çakıl ve kum- çıkıyor. Maalesef, firma altı yedi ay önce buranın malzemelerini taşıdı. Bizim o bölgede yaptığımız araştırmada, 6 milyon civarında da bir malzeme taşıdı; orada da değil, kamyonlarla taşıdı, sattı. Bakın, Adana'da yaz günleri çok sıcak geçer. Su birikintilerini de pisliği de olduğu gibi bıraktı, hatta çevresinde olan yerlerin tamamını da yıktı, üç aydır orada herhangi bir çalışma yok. Ben defalarca gündeme getirdim -şuradan da göstereyim Sayın Genel Müdürüm- tamamen pislik, sıtması, sıvrisineği ve o bulunan yer de Adana'nın en merkezî yeri. Maalesef, firma bıraktı, gitti; son bir hafta içinde tekrar geldiler, etrafını çevirdiler. Ben özellikle takip ediyorum, gittim, firmanın yanında aynı isim var. Üzerine Olgun Gür'le beraber bir firma, Koltek firması herhâlde o ortak edilmiş ama bu firma yaptığı işlerde hep zarar göstermiş. Onunla beraber yine aynı firma Giresun'da da millet bahçesi yapımını 28 milyon liraya almış, aynı şekilde orayı da yarım bırakmış, gitmiş. TOKİ ile Bakanlık bu firmaların iş yapmasına neden göz yumuyor? Bu işi yapabilecek daha nitelikli inşaat firmaları yok mudur? Adı geçen firma bugüne kadar kurumdan ya da Bakanlıktan kaç tane ihale almıştır? Kaç tanesini tamamlamıştır? Ayrıca, Olgun Gür ve Koltek firması ortaklaşa olarak Adana Millet Bahçesi'nin yapımını üstlenmiş midir? İhalenin şartnamesi değiştirilmiş midir? Çünkü EKAP ihale arama üzerinden araştırdığımız zaman Koltek firmasının millet bahçesi ihalesinin ortaklığı çıkmıyor, herhangi bir yazı yok, yine Olgun Gür üzerinde görünüyor. Adana Millet Bahçesi için Koltek firmasına ödenecek tekrar yeni bir fiyatlandırma var mıdır? Bu zamana kadar firmaya ödenen hak ediş tutarları ne kadardır? Ben özellikle bunları yazılı bir şekilde istiyorum.

Ayrıca, birkaç sorum olacak Sayın Başkana ve arkadaşlarına. Kurumunuzun deprem bölgesi olarak tespit ettiği alanlar ve iller hangileridir? Bu illerde yıkılması planlanan kaç tane bina, dükkân ve iş yeri bulunmaktadır? Yıkım işlemlerinin maliyetleri hesaplanmış mıdır? Takribi maliyet ne kadardır?

218 millet bahçesi yapılacağı açıklandı. Millet bahçeleri için bugüne kadar ne kadar para harcanmıştır ve toplam maliyeti ne kadardır? Türkiye genelinde kentsel dönüşüm ihtiyacı olan kaç bina ve iş yeri vardır? Bunların toplam maliyetleri ne kadardır?

Özellikle Ankara'daki işlemlerle ilgili kamuoyuna yansıyan Kuzu Toplu Konut İnşaat Anonim Şirketi ile kurumun arasında herhangi bir alacak ya da ödenmesi gereken tutar söz konusu mudur? TOKİ'yle Kuzu Toplu Konut İnşaat Anonim Şirketi arasında raporlara da yansıyan usulsüzlüklerin çözümü hangi aşamadadır? Kurumun bu konuda gösterdiği müsamaha nelerdir? TOKİ'nin geç teslim nedeniyle mahkemelik olduğu kaç projesi vardır, bu nedenle toplamda ne kadar tazminat ödenmiştir? Projelerin geç teslim edilmesinin nedenleri nelerdir? Sorumlular ya da sorumlu şirketler hakkında herhangi bir işlem var mıdır, uygulanıyor mudur? Son üç sene içerisinde hangi şirketlere, toplamda kaç lira hak ediş ödenmiştir? Son üç senede TOKİ projelerinde kaç iş kazası gerçekleşmiştir? TOKİ'nin Adana'da satışa çıkarttığı 1.252 konutun projesinden kaç tanesi satılmıştır, kaç tanesi satılmamıştır? En düşük aylık ödeme taksiti ne kadardır? Projede tüm satışlar sonrası ne kadar gelir elde edilmesi beklenmektedir? Ayrıca, Adana Sarıçam'daki TOKİ'de vatandaşların ciddi anlamda şikâyetleri vardır, kuruma bu konuda herhangi bir şey yansımış mıdır? Sorduğum sorulara yazılı olarak cevap verirseniz sevinirim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Sümer.

Buyurun Sayın Kaya.

AHMET KAYA (Trabzon) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Değerli Başkan Yardımcıları, TOKİ'mizin değerli bürokratları, Sayıştayımızın değerli temsilcisi; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, TOKİ gibi önemli ve değerli bir kurumda çok büyük işler yapan bir organizasyonun başındaki ekip olarak birbirinden değerli işler yaptığımızı görüyoruz, zaman zaman eleştirilerimiz olsa da takdiri hak eden, teşekkürü hak eden çok değerli işler yaptığımızı da teslim etmemiz lazım.

Özellikle Türkiye'nin içinde bulunduğu bu son dönemi değerlendirdiğimiz zaman, sosyal konut ihtiyacının ve öğrenci yurdu meselesinin bir an önce çözülmesi gereken önemli meseleler olarak önümüzde durduğunu ve bu anlamda da sizleri çok önemli bir görevin beklediğini hepimiz biliyoruz ve o anlamda da sizlere başarılar, kolaylıklar diliyorum.

Şimdi, ben Trabzon Milletvekili olmam hasebiyle Trabzon'la ilgili bir iki meseleyi gündeme getireceğim. Az önce Atila Sertel Vekilim konuşurken ifade ettiler, bu 100 bin konut projesi kapsamında -Trabzon'a da- Ortahisar ilçemize, Ortahisar Konutları Projesi olarak 480 konut vaadi vardı. Hatta hatırladığım kadariyle Sayın Başkan, bu konutlarla ilgili 19 Haziran 2020 yılında kura çekimi yapılmıştı, hak sahipleri belirlenmişti fakat ortada ne konut var ne arazi var ne de ne yapılacağına dair herhangi bir bilgi var. Dolayısıyla vatandaşlarımız bu konuda mağduriyet yaşadıklarını zaman zaman bizlere iletiyorlar ve bu projenin akıbeti konusunda da bilgi istiyorlar. Sizlerden ricam odur, bu proje ne aşamadadır, yapılacak mıdır? Vatandaş “Ben hak sahibi oldum, kurada ban ev çıktı.” diyor ama ortada ev yok ve nerede yapılacağı konusuna ilişkin de net bir bilgi yok. Bu meselenin bir aydınlatılmasını sizden rica edeceğim.

Bunun dışında Trabzon'un yine önemli bir sıkıntısı olarak Çömlekçi'de yapılan kentsel dönüşüm projesi var, biliyorsunuz, sizler bu işin tam içindeki insanlarsınız. Bu Çömlekçi kentsel dönüşüm projesi, 2009 yılından beri Trabzon'un bitmeyen çilesine dönüştü. Yıl 2022, orada şimdi ciddi imalatlar yapılıyor yani hızlı bir imalatlaşma süreci var ama inanın, ben bir mühendis olarak oraya baktığım

zaman bu kadar süre bunun için mi bekledik diyorum. Yani inanılmaz bir beton yoğunluğu, bir kütle yoğunluğu var, orada nefes almaya bir boşluk yok. Yolun kenarından geçerken gördüğüm manzara bu. Hatta şehrin dinamikleriyle yani meslek odası mensubu arkadaşlarımla konuştuğum zaman onlar da benzer eleştiriler yapıyorlar, orada korkunç yoğunlukta bir yapılaşma olduğundan bahsediyorlar. Bu kadar zaman bekleyen şehrin insanı bir hayal kırıklığı yaşıyor bu anlamda. Rica ediyorum sizlerden, sizler de Trabzon'un insanısınız Sayın Başkan, Başkan Yardımcısı arkadaşımız; bu eleştirilere duyarsız kalmayacağınızı düşünüyorum. Yerinde bir gözlem yaparsanız ne demek istediğimi tam olarak anlarsınız. Trabzon'un çehresi zaten o Boztepe Tünelleriyle son dönemde çok değişti, çok kötü bir görüntü orada oluştu. Tam o görüntüyü destekler nitelikte, alt tarafta hemen bu yoğun yapılaşma da gerçekten çok çirkin görünüyor. Bu anlamda orayı yerinde bir incellerseniz ne demek isteğimi sanıyorum çok daha iyi anlarsınız.

Bunun dışında, Atıla ağabey Of'tan bahsetti. Sayın Başkan, siz de Of'lusunuz. Of merkezde bir kentsel dönüşüm projesi vardı. Ben gitmiştim, orada esnaflarla ve hak sahipleriyle görüşmüştüm; büyük bir mağduriyet oluşacağı endişesi, kaygısı taşıyorlardı. O proje ne aşamada? Sayın Belediye Başkanını da ziyaret etmiştim. Bana, vatandaş mağduriyetlerini en aza indirecek şekilde projenin revize edildiğini, vatandaş mağduriyetine izin vermeyeceklerini ifade etmişlerdi ama sonrasında ne oldu, açıkçası bir bilginiz yok. Bu anlamda da bilgi verirsiniz... O proje ne aşamada, ne yapılması düşünülüyor, ne zaman start verilecek? Bu bilgileri de paylaşırsanız çok memnun olurum.

Tekrar çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Kaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Başkanım, benim ebe tarafım da Of'ludur. Of'la ilgili her türlü talebe destek veriyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

Buyurun Sayın Ünlü.

BAHA ÜNLÜ (Osmaniye) – Teşekkür ediyorum.

Ben Osmaniye'liyim yalnız. O yüzden...

AHMET KAYA (Trabzon) – O da “o”yla başlıyor, Of'a yakın yani.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Ama bir yerden gelmiştir Osmaniye'ye, Orta Asya'dan.

BAHA ÜNLÜ (Osmaniye) – Doğru diyorsunuz, biz de Orta Asya'dan Ulaşlı aşiretine Gâvur Dağlarına yerleşmişiz.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Allah razı olsun.

BAHA ÜNLÜ (Osmaniye) – Sayın Başkan, Komisyonun değerli üyeleri, TOKİ'nin Saygıdeğer Başkanı, Başkan Yardımcıları ve yöneticileri, Sayıştayın yöneticileri ve diğer kamuda çalışan arkadaşlar; hepiniz Komisyonumuza hoş geldiniz.

TOKİ yönetimine başarılar diliyorum. Ben de arkadaşlarıma ilaveten birkaç konuya değinmek istiyorum. Amacı ülkenin sosyal konut ihtiyacını karşılamak olan Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, planlı kentleşme ve konut seferberliğinin başlamasıyla ülke gündeminde önemli bir yere gelmiştir. Ayrıca Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına bağlı olarak faaliyet gösteren TOKİ ile Milli Emlak Genel Müdürlüğü ülkemizin birçok ilinde taşınmaz satışı gerçekleştirmektedir. Bu satışlardan elde edilen gelirlerden vatandaşımızın konut ihtiyacı karşılanmakta ve doğal afet yaşanan bölgelerde gerekli görülürse konut ve sosyal donatıları altyapıyla inşa etmekte, teşvik etmekte ve desteklemektedir.

İlk olarak sormak istediklerim, 2002-2022 yılları arasında TOKİ ve Milli Emlak tarafından kaç taşınmaz satılmış ve bu satışlardan ne kadar gelir elde edilmiştir? Bu satışlardan elde edilen gelirler bütçeye irat olarak mı kaydedilmiştir? 2002-2022 yılları arasında satışı yapılan bu taşınmazlardan elde edilen gelirler karşılığı kaç konut yapılmıştır?

Değerli arkadaşlar, konut kira ve satış fiyatlarının artması sonucu bugün yaşanan krizi hepimiz biliyoruz, takip ediyoruz. Artan konut kiralari öğrencilerimizi de olumsuz etkilemiştir. Gençlerimiz devlet yurtlarına başvurmakta fakat yeterli kontenjan olmadığı için devlet yurtlarına yerleşememektedirler. Bunun sonucu gençlerimiz, uygun yurt bulma arayışında ya özel yurtlara ya tarikat, cemaat ve farklı gruplara ait yurtlara gitmeye mahkûm edilmektedir. Mevcut iktidar bu konuda çalışmalarına başladığı eksik bölgelerde yurt yapılacağını dönem başında açıklamıştır. Bu bağlamda sormak istediğim, TOKİ bünyesinde yurt yapılması için yürütülen projeler nelerdir? Bugün itibarıyla yapımı bitmiş ya da devam eden kaç yurt vardır?

Çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Ünlü.

Sayın Gündoğdu buyurun.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Sayın Başkanım, KİT Komisyonumuzun değerli üyeleri ve TOKİ Başkanımız, Başkan Yardımcılarımız, çok değerli Sayıştayımızın temsilcisi; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Komisyonumuza hoş geldiniz diyorum.

Tabii, kendi ilimle ilgili bir iki hususu dile getirmek için söz aldım. Öncelikle TOKİ Başkanımıza ve Sayın Bakanımız Murat Kurum’a teşekkür ediyorum. Bazı ilçelerimizdeki TOKİ’lerin yapım ihalesi yapıldı ve şu anda başlandı fakat birkaç ilçemizde şu an başlamadı. Bunlarla ilgili son durum nedir, bunu öğrenmek istiyorum. Akkuş TOKİ ne durumda, şu anki, en son durumu nedir Sayın Başkanım? Gürgentepe’de TOKİ’imizle ilgili daha önce bir yer gösterilmişti fakat yerle ilgili sıkıntı çıktı, yerin bulunduğu o şeyde problem olduğu için yer değişikliği yapıldı, bununla ilgili son durum nedir? Bir de Perşembe ilçemizdeki TOKİ’nin durumu nedir? Bunları öğrenmek istiyorum.

Tekrar, bugüne kadar TOKİ’nin Türkiye genelinde ve ilimizde yapmış olduğu çalışmalardan dolayı TOKİ Başkanımız sizlere ve Murat Kurum Bakanımıza teşekkür ediyorum. Gerçekten TOKİ son dönemde çok güzel işler yapıyor ve başarılı projelerle Türkiye’deki konut ihtiyacını karşılıyor. Bunun yanında dar gelirli ailelere de yapmış olduğu çalışmalarla, onların da ihtiyacını karşılayan TOKİ’ler gerçekleşiyor. Tabii, bizim de sorduğumuz, bu bahsettiğimiz ilçelerimiz tamamen nüfusu 7 bin, 8 bin, 10 bin olan ilçeler. Buralara kadar inildi ve merkezdeki ilçelerde TOKİ problemi çözüldü. Bundan dolayı da tekrar hem sizlere hem de Murat Kurum Bakanımıza teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Gündoğdu.

Böylece geneli üzerindeki görüşmeleri tamamladık.

Şimdi sözü Sayın Başkana vermeden önce ben bazı hatırlatmalarda bulunmak istiyorum.

Sayın Başkanım, sayın üyelerimizce sorulan sorulardan yazılı olarak cevap verilmesini gerektiren konularla ilgili cevaplarınızı, tutanakların Türkiye Büyük Millet Meclisi “web” sayfasında yayınlanmasından itibaren on beş gün içinde bütün üyelerimize Komisyon Başkanlığımız aracılığıyla iletebilirsiniz.

Sayın Başkanım, şimdi, sayın milletvekillerimizin sorularını yanıtlamak üzere sözü size veriyorum.

Buyurun.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Sayın Başkanım, sayın vekillerimizin bu yönlendirici konuşmaları bizim bu çalışmalarımıza eminim ki çok katkı sağlayacaktır. Biz de bu doğrultuda çalışmalarımızı yönlendireceğiz.

Bilmiyorum, Bedri Yaşar Vekilimiz tekrar geri gelmez herhâlde ama ben oradan başlayayım, yani o sıradan başlayayım, sırayı bozmak istemiyorum.

Kesin kabullerle ilgili, yapılmasıyla ilgili bir hususu gündeme getirmişti. Evet, Sayıştay da bunu raporlarında yazıyor. Kesin kabul zaten müteahhidin isteyeceği bir husustur yani eğer yapılmıyorsa ya da yapılamıyorsa kesinlikle ya yükleniciden kaynaklı ya da orada biraz önce kabul eksiklikleri dediğimiz hususlar gibi durumlar ortaya çıkınca bu süreç uzuyor ama bizim esas gayemiz, kesin kabul ve kesin hesapları bir an önce tamamlamak, eğer bir sıkıntısı varsa da yüklenicilerin teminat mektuplarını bekletmek çünkü zaten teminat mektuplarıyla ancak bir şey yapabilirsiniz ama orada da yüklenicilere teminat mektuplarını koz olarak kullanmıyoruz çünkü teminat mektupları karşılığında da yükleniciler zaten düşük kârlarla çalıştıkları için bankalara komisyon ödemelerini istemiyoruz. Biz istiyoruz ki kabul eksikliklerini ve iş ve işlemlerini tamamlasınlar ve bir an önce kesin kabullerini ve kesin hesaplarını, teminatlarını iade edelim. Bu pandemi sürecinde kendilerine bazı kolaylıklar sağlanmıştı bazı belgelerin daha sonra tamamlanmasıyla ilgili -bürokratik belgelerin, özellikle iskân konusundaki belgelerin- o belgeler uzadığından dolayı biraz şey yapıyor.

Yine Bedri Yaşar Vekilimiz, Toplu Konut İdaresinin buradaki görsellerinin daha çok şehrin dışında yapılan alanlarla ilgili gösterildiğini, şehir içlerinde... Şimdi, tabii, buradaki vekillerimiz çok yakinen biliyor yani şehirlerde... İşte, biraz önce Trabzon Vekilimizin dediği gibi, Çömlekçi Kentsel Dönüşüm merkezde yapılan bir kentsel dönüşümdür. Keza İstanbul'da Üsküdar'da Çamlıca Camisi'nin etrafında yapılan kentsel dönüşüm merkezde yapılan kentsel dönüşümdür. Kâğıthane'de yapılan gene merkezdedir, Gaziosmanpaşa'da yapılan yine merkezdedir, Ankara Mamak'ta yapmış olduğumuz bütün kentsel dönüşümler -ki Ankara'da 40 bine yakın kentsel dönüşüm yaptık- bunlar hep merkezde yapılan kentsel dönüşümlerdir ama bizim burada tabii, ekranda gösterdiğimiz görüntüler bizi şu açıdan da sevindiriyor: Artık konutla ilgili bir konu basında yer aldığı zaman bütün basın organları TOKİ'nin o güzel, yatay mimariyle, mahalle kültürüyle olan projelerini gösteriyor.

Tabii, bu firmaların kâr etmesi... Biz bir firma değiliz ama sonuçta bir bilançomuz var, bir bütçemiz var şey olarak. “Kâr ediyor.” gibi bir şey söylendi. Vallahi, bizim Muhasebe Daire Başkanı... Nerede bu kâr, onu bilmiyorum yani zaten böyle bir kâr yok. Belki kâr gibi gözüküyor ama biz bulduğumuz her kuruşu ya da üretebildiğimiz her kuruşu vatandaşın lehine kullanıyoruz. Kesinlikle kâr eden bir kuruluş değiliz, kâr amacı güden bir kuruluş da değiliz. Zaman zaman kamudan alacaklarımız var, o alacaklar belki kâr gibi gözükülebilir ama biz o kamudan alacaklı olma durumumuzu şöyle değerlendiriyoruz: Kamunun ihtiyaç duyduğu bazı... Özellikle, mesela İstanbul'da Hasdal'da 800 yataklı hastane yapıyoruz yani belki birileri çıkıp diyebilir “Bu hastaneyi niye yapıyor TOKİ kardeşim? Başka tarafı yapsın, üniversite yapsın.” Ama biz diyoruz ki: Sonuçta bizim TOKİ'nin kasasında birikecek para devletin parası olduğuna göre Cerrahpaşa gibi, Çapa gibi üniversitelerimizin hastanelerini yapalım.

Bu millet bahçeleriyle ilgili, finansmanıyla ilgili soru değişik vekillerimizce de gündeme getirildi ama “Nereden karşılanıyor?” deniyor. Evet, millet bahçelerinin kaynağı Bakanlığımız tarafından karşılanıyor ama Bakanlık bunlarla ilgili bize bir nakit ödeme göndermiyor.

(Uğultular)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, Sayın Başkanımız soruları yanıtlıyor, dinleyelim lütfen.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Nakit ödeme yerine hazineden arsalar alıyoruz, o arsaları geliştirmek suretiyle bunların da finansmanını sağlıyoruz.

Zemin etüdü nedeniyle bazı şeylerin atıl olduğu söylendi yine. İşte, yine, bir karakol meselesi, bir de Gümüşhane'deki devlet hastanesi meselesi... İşte, bazen böyle arada kavga yaparak ya da tartışmalar gündeme getirilerek, aslında sebebi tam irdelenmeden... İşte, şehirdeki bazı insanlar hastanenin o bölgeye gitmesini istemiyor, o bölgeyi karalıyor, bilmem ne yapıyor, adam yolun geçeceği yerin kamulaştırılmasını istemiyor. Tartışla tartışla tartışla, iki sene sonrasında hastane açıldı. Hastanenin yapımıyla ilgili zaten herhangi bir sıkıntı yoktu, zemin etüdünde bir sıkıntı yoktu ama yoluyla ilgili, yolun geçeceği güzergâhla... Vatandaş önce “Ben buradan yol veririm.” dedi, vermedi, başka yerden yaptılar, yol kaydı; o tartışmayla iki sene gecikti ama TOKİ olarak biz bir defa böyle tartışmaların içerisinde hiçbir zaman yer almıyoruz. Niye yer almıyoruz? Ya, biz eğer teknik olarak, mühendislik kriterleri açısından bir engel görmüyorsak çoğu problemi hızlı bir şekilde geçiyoruz. Bu karakol meselesi de... Şimdi, burada bir karakol var, karakolun etrafında bir köy var. Zaten karakol köyün etrafında olur yani köy olmazsa karakol olmaz çünkü bu bir sınır karakolu değil. Köy tamamen heyelan bölgesi olduğundan dolayı taşınmış. Yani buradaki zararı düşünecek olursak o zaman köyü de oraya... Ama bu tür, kasıtlı olmayan, olağanüstü doğa şartlarından oluşan durumlar söz konusu olabilir. Dolayısıyla burada bizim hatamızdan kaynaklı bir....

ATİLA SERTEL (İzmir) – Köyün olduğu yerle ilgili inceleme yapmışlar o konuda, heyelan olduğunu söylemişler zaten yapılmadan önce.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Yani karakolun yeri zaten...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yağmurlardan kaynaklanan kayma olduğunu falan iletmışler.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Sayın Vekilim, zaten biz o karakolu inşa ederken o köyde ya da orada bu yönde, böyle bir söylenti dahi olmuş olsa biz bunun üzerine giderdik, o karakolu orada yapmazdık ama buradaki karakolun... Yani şu anda da karakol kullanılabilir, belki de ileride kullanılacak yani bu köy gittiği için bu karakol... Ha, jandarma da ne diyor? Aslında bunun karşılığında da bize nakdi bir bedel ödemiyor ama yani acaba birisi onlara bir şey sorar mı niyetiyle diyor ki: “Ya, burayı ben kullanmıyorum zaten heyelandan dolayı, dolayısıyla kabul etmiyorum.” gibi bir şey ortaya koyuyor.

Kentsel dönüşümde TOKİ'nin daha çok... İşte, Samsun'u örnek vererek şey yaptı ama Samsun'da zaten, o İlkadım Mahallesi olsun, Kıran Mahallesi olsun, oralarda en çok kentsel dönüşüm yapan biziz. Evet, sadece TOKİ'yle olmaz, aslında yerel yönetimlerle birlikte bu kentsel dönüşümlerin yapılması gerekiyor ama yani sahaya... Tabii, ben olayı seçilmiş ya da atanmış anlamındaki bir şeyle konuşmak istemiyorum ama şimdi, maalesef, belediye başkanlarımız ya da belediyeler bir sahaya giriyorlar, orada yüksek vaatlerle yola çıkıyorlar ve o yüksek vaatlerle yola çıktıkları zaman belki bir iki dönüşüm yapabiliyorlar. Yani bir iki dönem derken 1-2 parsel dönüşümü yapıyorlar ama genele yaydığınız zaman bunun sürdürülebilirliği olmuyor. Tıkandığı noktada bize geliyor ama kentsel dönüşümün... Eğer bir şeyi vadettiysen vatandaş, zarar edeceğini bilse bile o vaadinden bir gram geriye gitmiyor ya da o vaadin yerine getirilmeyeceğini, özel sektördeki özel müteahhitler tarafından dolandırılacağını bilse bile geri gelmiyor. Çünkü Fikirtepe'de mesela yüzde 55'le anlaşmışlardı. Biz oraya Bakan Bey'le beraber gittiğimizde dedik ki: “Bu sözleşmeler yürümüyor, burada tekrar anlaşmaları yüzde 50'ye çekin.” İnanın, mahkemelik oldukları, tapularını da vermiş oldukları konutları alamayacaklarını bilmelerine rağmen sözleşmelerini yenilemiyor yani yüzde 55'ten yüzde 50'ye çekmek istemiyor. Sonra Bakanlığımız devreye girerek o mağduriyetleri giderdi ama vatandaş böyle bir şeyi vadettiğiniz zaman oradan geri dönüş olmuyor. Kentsel dönüşümün önündeki en büyük engellerden bir tanesi, bu

işte ciddi çalışacak, ciddi sorumluluk alacak kurum veya kuruluşlardan önce, buralarda bir şekilde vaatlerle, bir şekilde proje geliştirme suretiyle projeler üretiliyor ve bu sürdürülebilir olmadığından dolayı bizim önümüz de sınırlandırılıyor.

Enerji verimliliğiyle ilgili, hiç kimse tereddüt etmesin, yönetmeliklere harfiyen uyan bir kurumuz. Dolayısıyla, enerji verimliliğiyle ilgili bütün yeni yönetmelikler de dâhil olmak üzere uyuyoruz. Zaten restorasyonlar bizim çok ağırlıklı olan bir işimiz değil ama restorasyon olan işlerde de kesinlikle, hiçbir zaman modern malzeme kullanmıyoruz yani onun gereği neyse o, değilse de zaten “Yapamıyoruz.” diyoruz.

Şimdi, tabii, bazılarına yazılı cevap vereceğim ama 21/b konusunu tekrar açmıştı sayın vekilimiz. Şimdi, 21/b’de biz rakamsal olarak, sayısal olarak da sizlere bu bilgileri vereceğiz ama “Buna sadece böyle afet durumlarında izin veriyor, diğer durumlarda izin vermiyor.” diye bir şey söz konusu değil. Hem süreyle ilgili bir kısıtlaması var hem projenin teknik özelliklerinden kaynaklı sebeplere izin veriyor. Zaten yargıya da bu tür projeler götürülüyor, 2/b’yle ihale edildiği zaman yargıya götürülenler oluyor. Bazılarında yargı diyor ki: “Bu 21/b’yle yapılmaz.” Bazılarında 21/b’yle yapılıyor ama bizde bugüne kadar bir tanesini 21/b’den dolayı geri çevirdi, bizde açık ihaleye çıktık, ya inanın 21/b’deki fiyatı açık ihalede bulamadık. Yani bu illa şu demek değildir: “Açık ihaleyle yapılan bir iş ucuz da 21/b’yle yapılan iş pahalı olacak.” diye de bir durum her zaman söz konusu değil. İşte, Sayın Adana Vekilim, diyorsunuz ya “Daha iyi bir müteahhit olamaz mıydı Adana Stadı için?” İşte bu yani 21/b.

ORHAN SÜMER (Adana) – Ama Sayın Başkan, bu müteahhit 4-5 ilde...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Oraya geleceğim, orayı da açıklayacağım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sümer, söz mü istiyorsunuz?

ORHAN SÜMER (Adana) – Ben bir şey ifade edeceğim müsaadeniz olursa.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, tabii ki.

O zaman şimdiden, Sayın Başkanımız devam ederken eğer sizin söylediğinize karşılık bir yanıt durumu olursa onun için...

Bir saniye Sayın Başkanım, böyle usulümüz yok ama Sayın Sümer istediği için.

Buyurun.

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, şöyle: Yüreğir’de Şehit Erkut Akbay’da biliyorsunuz sizin toplu konutla ilgili bir şeyiniz var. Orada vatandaşla ciddi sorunlar var. O konuyla ilgili son durum nedir?

Bir de Kışla Mahallesi’nde ciddi bir... Yani buralar Adana’nın... Özellikle Kışla Mahallesi ve Çukurova’da Göl Mahallesi diye adlandırdığımız, ikisi de, biri baraj gölüne, biri de nehre çok uygun yerler; orada da vatandaşlar ile belediye ve TOKİ arasında ciddi uyumsuzluk var.

Bir Seyhan ilçemizde Barbaros Mahallesi’nde 3-4 defa müteahhit başlayıp bıraktı, başlayıp bıraktı. Bunlarla ilgili de bir bilgi vererseniz, en azından orada konuşulan, kulaktan dolma bilgileri değil de sizden aldığımız bilgileri biz orada vatandaşlarımızla paylaşırsınız çünkü o konularda ciddi tutarsız bilgiler var. Özellikle üstüne basarak söylüyorum, Kışla ve Göl Mahallesi’ndeki bölgeyle ilgili -çünkü ranta çok da uygun yerler- o konuyla ilgili kurumun görüşü nedir? Yazılı da olabilir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Sümer.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Osmaniye Vekilimiz Mücahit Durmuşoğlu Bahçe ilçesindeki ve diğer ilçelerdeki -Bahçe ilçesindeki 2’nci etapla ilgili- projelerden bahsetmişti. O ilçelerle ilgili bütün projeleri zaten ağustos ayı içerisinde açıklıyoruz ama projesi hazırlanmış ihale aşamasına gelmiş, işleri de o zamanı beklemeden, zaman kaybetmemek için ihale ediyoruz. Onunla ilgili, Bahçe hazırlmış zaten, onun bir an önce ihalesini yapacağız. Millet bahçesi Orman Bakanlığından aldığımız bir yerd biliyorsunuz. Ormanın bizim ilgili, protokolle ilgili bir süreci var ama biz ihaleyi yaptık, artık oradaki uzlaşmayı başka bir şeyle yapacağız yani eğer o araziyi bizden geri almak isterseler dahi biz diyeceğiz ki: “Başka yerden arazi verelim.” Dolayısıyla, millet bahçesiyle ilgili de bir sıkıntı yok. Kadiri sanayi sitesiyle ilgili de çalışmalarımız devam ediyor.

Emeklilerle ilgili, böyle, bir dönem bir kontenjanımız oldu ama bazen vatandaşlar bize “Ya, emeklilere niye kontenjan ayırıyorsun da diğerlerine ayırmıyorsun? O evsizse ben de evsizim...” Ondan sonra, yeni uygulamalarımızda emeklilere bir kontenjan ayırmayıp onları da ev sahibi olmamış kişiler gibi kabul ederek herkesi kuraya tabi ettik. Ama Bakan Bey’le de konuştuk, belki bu şeyde böyle, emekliler gibi... Ama mesela, bazen çıkıyor, gazeteciler de istiyor, diyorum ki ben: “Gazetecilere verdiğim zaman, o zaman ne farkı var? Apartman görevlileri de dernek, bilmem neredeki de dernek. “ Ama emekliler daha genel olduğundan dolayı... Ama bunun da çok suistimal edilmemesi gerekiyor, yani emeklilik derneklerinin de üye toplamak vasıtasıyla TOKİ projesini “vaat projesi” diye sunmamaları gerekiyor. Biz de diyoruz ki: “Kimin evi yoksa o da gelsin kuraya, öbürü de gelsin.” Öyle bir uygulamamız var.

Atila Sertel Bey’in önce bir sorusu vardı ama daha sonradan tekrar şey olduğu için onu size söyleyeceğim.

İzmir Vekilimiz Bedri Serter “155 millet bahçesi yaptık diyorsunuz, maliyetleri bilemiyoruz. Ekonomik sıkıntı varken bu dönemde öncelik bu mu olmalı?” diye... Şimdi, bunlar bir şehircilik projesi. Millet bahçelerini yani yeşili konuttan ayıramayız. Şimdi, “Konut sıkıntısı çekerken millet bahçesi yapmanın sırası mı?” demek de doğru bir şey değil çünkü bunlar öncelikli bir şey değildir. Sadece konut yapacaksak bütün her şeyi bırakalım, sadece konut yapalım, başka da hiçbir şey yapmayalım. Bu sefer ne oluyor? Bir dönem o ihtiyacı yerine getiriyorsunuz, bir dönem de o ihtiyaç ortaya... Ama biz bu millet bahçelerini minimum maliyette... Nedir? Yani bir hedef konulmuş, 81 milyon metrekare, bu hedefi tutturmak için de azimle, gayretle çalışıyoruz.

“Şehir hastanesinin üzerindeki bölge fay hattı...” Sayın Vekilim, onun bütün... Biz bir defa bilimsellikten...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bedri Bey söylemişti.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Evet.

Sizin sorularınıza daha sonra geleceğim zaten.

Biz, bilimsel olarak üniversite raporları, jeolojik etüt raporları, zemin raporları neyi emrediyorsa, neyi söylüyorsa onu uyguluyoruz; onun dışında bir şey yapmamız söz konusu değil. Ben, o riski alacak mühendis de göremiyorum yani “Jeolojik etüt raporu ya da işte, üniversitedeki –nedir- depremle ilgili bir jeofizik raporu şunu diyor da ben bunu görmeden bunu uyguluyorum.” diyebilecek mühendisin zaten mühendisliğinden şüphe duyarım. Dolayısıyla bize net, kesinleşmiş bir rapor sunulduğu zaman -ki burada raporları vardı- biz de o doğrultuda gerekli yeşil alanları bırakıyoruz.

Bayraklı bölgesinin tamamen risk... Yani bu bölgenin tamamının düşünülmesi lazım. Zaten hani burada, büyükşehir belediyesinin plan değişikliğiyle ilgili önerileri olmuştu, zannedersem Bakanlık da ona olumlu verdi ama sonuçta yine orada bir ilerleme sağlanamadı. Konteynerde kalanların çoğunluğu kiracılar zaten ama aslında “Onların hepsi de sonuçta deprem mağdurdur.” demek de mümkün değil. Orada hazır konteynerler varken kalanlar da var.

Yine “Millet bahçesi öncelikli konu mu?” dedi. Biraz önce ondan bahsettim.

“Orada 8 ve 10 katlı yerler vardı, dolayısıyla siz de 8-10 katlı yapamaz mıydınız?” Ya, şimdi, şöyle bir şey: Şimdi, bu şehirler bir defa inşa edilebilir, bir daha inşa edilmesi yüzyıllar alır. Biz eğer zemin artı 5’le inşa ediyorsak, insanlara burayı ileride zemin artı 8’le, zemin artı 10’la yapma fırsatı veriyoruz zaten. Ama bir yeri, zemin artı 10, zemin artı 40 katla yapıyorsanız, siz bir dahaki nesle hiçbir şans tanımıyorsunuz. Dolayısıyla, bu bir irade. Sayın Cumhurbaşkanımız ilk görevi söylediği zaman -hatta sayın vekilim Oflu olmamızı şey yaptı- en son dedi ki: “Bu yatay mimariden vazgeçme, yatay mimari uygula, ben bunu uygulatamadım.” Dedi ki: “Sen neredesin?” Oflu. “Sen de yatay mimari yapmazsın.” dedi ama ben de Oflu inadım olarak bugüne kadar o zemin artı 5’ten hiç vazgeçmedim. Niye vazgeçmedik? Çünkü biraz önce dediğim gibi, zemin artı 1 şehri, zemin artı 5 şehri yatay mimari esaslı şekillendirerek büyütebilirsiniz, ondan sonra ihtiyaç duyarsanız onu yükseltebilirsiniz ama zemin artı 10, zemin artı 15 katla yaptığımız zaman bir daha o şehre ne girebilirsiniz ne altyapı yönünden girebilirsiniz. Dolayısıyla İzmir’de yapılan zemin artı 5... Ki orada vatandaşı mağdur etmedik. Şöyle: “Bir evi olana buradan alacaksınız.” dedik, bir evden fazlası olana da “Gidip rezervden alandan alacaksınız.” dedik. Bu, aslında örnek bir uygulama; keşke bunu yaygınlaştırabilsek.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Başkanım, toparlayalım.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT - Hayır, o konu çok önemli olduğundan...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Toparlayalım Sayın Başkanım.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT - “Kura çekimleriyle ilgili bir problem var.” dendi ama kura...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Yazılı olarak verebiliriz artık Sayın Başkanım. Tek tek hepsini yanıtlamak...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT - Ankara Milletvekilimiz Sayın Mevlüt Karakaya Bey “Ankara 19 Mayıs Stadyumu’nun yapılmasıyla ilgili geç kalınmış.” dedi. Sonuçta statlar direkt TOKİ’nin görevleri değil.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Sizin göreviniz anlamında demedim zaten onu.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – TOKİ, görev verilmesi durumunda bu işleri yapıyor. Bizim de herhâlde beş altı ay önce gündemimize geldi, orada da proje müellifiyle... Aslında biz proje müellifini de değiştirmek istedik.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Siz niye geç kaldınız demedim, teşekkür ettim orada, bir yanlış anlaşılma olmasın.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT - Ben onu anlatayım. Şimdi, proje müellifi de bizi öyle bir noktaya getirdi ki -Spor Bakanlığı almış şeyi- ne ilerleyebiliyoruz ne şey yapabiliyoruz, bir ara tehlide kadar vardık. Yani dedik ki: Ya, arkadaş, sen böyle yapacaksan bizim şeylere gelme yani bir an önce projeyi bize ver, yapalım. Çok kısa süre içerisinde de onu...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Başkanım, toparlayalım.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT - Toparlıyorum Başkanım.

Tenis kulübüyle ilgili hususta Spor Bakanlığıyla görüşüyoruz yani şöyle: Israrcı olmamak lazım çünkü Ankara 19 Mayıs Stadı gerçekten çok güzel bir proje. Tenis kulübü ille yerinde kalacak değil, şu anda da tam üstüne basıyor herhâlde proje ama yer ayırıyoruz; ya, olur, biraz daha öteye olur ya da başka bir yer verilir; orada bizim millet bahçesi var, Bakanlığın bütün rekreasyon alanları, oraları şey yapabilir.

Gölbaşı'nda 500 küsur konutla başladık ama işte, burada...

Sayın Başkanım, biraz müsaade ederseniz bize, nasıl çalıştığımızı izah ediyoruz çünkü.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Başkan, size epey müsaade ettik ama, epey müsaade ettik.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Nasıl çalıştığımızı söylüyoruz. Bu 500 konuta normalde başlamamamız lazım. Niye başlamamamız lazım? Yetkimiz var, kanuni yetkimiz var, onda bir sıkıntı yok, kanun dışı bir şey yaptığımızdan dolayı değil. Bunun uygulamalarının mahkeme kararlarını şey yapması lazım. Biz dedik ki: Uygulama esasında nedir? Arazin neredeyse oradan verilecek ya, biz öncelikle kendi arazimizin olduğu yerden başlayalım, diğer uygulamalar tamamlanıp netleştikten sonra da buradaki konut sayısını artıralım. Ama şunu bekleyelim: Uygulama askıya çıksın, uygulamayı bekleyelim, itirazlar verilsin, Mimarlar Odası mahkemeye götürsün, bilmem ne yapsın falan dersek biz zaten bir gram yol alamayız yani sadece konuşmuş oluruz.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Devamı gelebilir.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT - Sanayi sitesiyle ilgili de Belediye Başkanı Ramazan Şimşek'le zaman zaman görüşüyoruz, zaten bu konuyu da gündeme getiririz.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Hazır yer var, 600 dönümlük bir yer var o bölgede.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Tamam.

Sayın Atıla Sertel Vekilimiz, aslında ilk soruyu sormuştu ama sonradan bir daha söz alınca... Öncelikle, hani liyakatlik meselesiyle ilgili husustan dolayı, bizim görevde bulunuşumuzdan takdirle bahsetmesine sevindik; biz de bu gayretle çalışıyoruz, ben de arkadaşlarıma zaman zaman bunu ifade ediyorum. Zaten masada bir yerde otururken de işte Daire Başkanına “Sen buraya gel, Başkan Yardımcısı oraya gelsin, biz gittiğimiz zaman inşallah Başkan Yardımcısı gelip bizim yerimize oturur.” diye düşündürüyor. Niye? Çünkü sonuçta, kurumu bilmek, kurumla beraber hareket etmek doğru olan bir şey. İnşallah, arkadaşlarımız, Daire Başkanı, Başkan yardımcısı, bizden sonra da Başkan olur, aynı hizmeti, görevi devam ettirmeye çalışır; biz o yönde hareket ettik.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Son bir dakika Sayın Başkan, son bir dakika.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Reklam gelirleriyle ilgili -şimdi, ben rakamların detayını size veririm ama- 2021'de 1.722 -bunları yazılı vereceğim- 2022'de de 3 milyon liralık bir reklam... Yani TOKİ için bu reklam bütçesi, çok da büyük bütçe değil aslında. Belediyelerin reklam bütçelerine bakın... Belediyenin de reklama ihtiyacı yok. Ha, TOKİ'nin ihtiyacı var mı? TOKİ'nin bazen duyurma anlamında ihtiyacı var, bazen -nedir- ilan vererek bunları ilan etmek zorunda -bazı satışlarını falan- ama çok büyük bir bütçe değil yani belki hiç bizim kadar iş yapmayan bir sürü belediye, kamu, KİT, bilmem ne bizden çok daha yüksek bütçe kullanıyor. Biz burada da cimri, vatandaş lehinde...

ATILA SERTEL (İzmir) – Onları yazılı...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Bazılarını yazılı vereceğim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Başkanım, süreniz doldu.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Başkanım var ama...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bakın, ama Sayın Başkanım, süreniz doldu.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Başkanım, en azından Oflu meselesine değineyim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Süreniz doldu.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Başkanım, Oflu meselesine değineyim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bakın, toplam size yetmiş dakika...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Şimdi, Oflu meselesine gelince de...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Başkanım, süreniz doldu.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Başkanım, bir de bir konuda “destek meselesi” demiştiniz, hiç olmazsa onun için, personelle ilgili konuda bir dakika verin bana.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bir dakika veriyorum.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Başkanım, şu Trabzon meselesi, ben de hemşehri olduğum için benim üzerime çok geliyorlar Trabzon’da da onun için.

Sayın Vekilim, Çömlekçi projesi; 2008 yılında oranın ne olduğunu, projenin geçmişinde ne olduğunu biliyorsunuz. Yani o projeyi hayatta düşünmek, uygulamaya sokmak -tamam mı- ve o riske girmek ve oradaki insanlarla uğraşmak başlı başına büyük bir mesele; biz o süreçleri geçtik ve o süreçlerde bizim yanımızda olan insanlar bize “Ya, bu projeyi yaparsanız cennete gidersiniz.” dedi. Dedik ki: “Sen karışma bizim cennete, onu Cenab-ı Allah, kimi takdir edeceğine o karar...” Ama sonradan da o insanlar hep bizim karşımıza geldi, bize zorluk çıkarttılar. O proje sanıldığı gibi öyle çok yoğun bir proje değil.

AHMET KAYA (Trabzon) – Ben geçerken gördüm, inanılmaz bir beton yığını var.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – 1 milyar liranın üzerinde bir para harcanarak gelmiştir ama “Trabzon’un kalbi” dediğimiz tarihini yaşatacak projeyi biz ortaya çıkaracağız. Biz diyoruz ki: “Çömlekçi esnaf yetiştirmiştir, bilim adamı yetiştirmiştir, bürokrat yetiştirmiştir, siyasetçi yetiştirmiştir, Çömlekçi’ye o kimliğini geri kazandıralım.” Onun için gayret ediyoruz.

AHMET KAYA (Trabzon) – İnşallah, benim de temennim o.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – 1’inci etapta normal, konut satışına yönelik şeyler var; 2’inci etabın içerisinde 18 tane tescilli yapı var, o tescilli yapılar da korunuyor. Bizim amacımız da şu: Meydanda belediye çok güzel bir çalışma yapıyor, caddelerin düzenlenmesini yapıyor, inşallah Çömlekçi... Bakın, bu da 2’nci etap; bunun neresi yoğun?

AHMET KAYA (Trabzon) – Yani hiç öyle bir görüntü yok orada.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Ama siz bunu göreceksiniz. Şimdi, ben size bir şey söyleyeyim mi? Siz bir kaba inşaatta...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Başkan...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Bir Trabzonlu olarak, ben Trabzon’un hem merkezine değer katacak hem merkeziyle burayı bütünleştirmek için de -şurada belli değil- şurada ana bir koridor açtırmak suretiyle, meydanları bütünleştirmek suretiyle, burası yirmi saat yaşasın diye...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, peki...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Ofllarla uğraşmak zordur yani kentsel dönüşüm açısından.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Başkanım, şunu söyleyeyim: Of’ta, çünkü şöyle, orada dayak yapıyoruz, ben onun için onu söyleyeyim.

Benim orada Of'un kentsel dönüşümünü yapmamda tek amaç var. İnsanlarla gittim, konuştum, ikna ettim, dedim ki: “Ben buraya sizin karşınıza niye geliyorum?” Ben TOKİ Başkanlığını bıraktıktan sonra vatandaş olarak buraya geldiğim zaman bana sitem etmeyin diye.” “TOKİ Başkanıydın, işte Çaykara’ya yaptın, Rize’ye yaptın, oraya yaptın, İzmir’e yaptın, İstanbul’a yaptın, neden Of’a bir şey yapmadın?” diye sormayın diye, bu projeyi fırsat varken yapalım, değerlendirelim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Personelle ilgili, personelle ilgili...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Başkanım, yazılı verin.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Ama Başkanım, personelle ilgili mesele bahsedilmişti ya, orada demiştiniz...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama tamam, yazılı olarak verebilirsiniz, her soruyu lütfen...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Yok, vekillerimize izah etmek açısından, belki gündeme gelir.

Sayıştayın bir önerisi vardı, demişti ki: “TOKİ personelinin özlük haklarıyla ilgili hususu gündeme getirmek açısından biz yazdık.” Ben o anda müdahale etmek istemişim.

Sayın Başkanım, şunu söyleyeyim: Bizim TOKİ personelinin diğer kamu kurumlarından, benim de TOKİ Başkanı olarak diğer genel müdürlüklerden ya da başkan yardımcılarının diğer genel müdür yardımcılıklarından özlük hakları açısından hiçbir farkı yok ama bence, ben hak etmiyor olabilirim, TOKİ Başkanı şey olabilir ama daire başkanı düzeyinde, eleman düzeyinde, başkan yardımcısı düzeyinde gerçekten özlük haklarının, belki bu kanun Meclise geldiği zaman, bu genel düzenleme geldiği zaman TOKİ’yle ilgili bir hüküm olur -hani, olursa tabii, içerisinde bilmiyorum- orada da bilmenizi isteriz ki şu anda mevcut bulunduğumuz özlük haklarımızın normal bir kamu kuruluşundan hiçbir farkı yok ama sel oluyor sele...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Başkanım, bir de buradan eğer müsaade ederseniz...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yok, Sayın Başkan...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Bakan Bey sel bölgesinde ya, ben sel bölgesine direkt geçeceğim Başkanım, müsaade ederseniz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, biz de teşekkür ediyoruz Sayın Başkanım.

Şimdi, Toplu Konut İdaresi Başkanlığının 2019 ve 2020 hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup ibraya sunacağım.

Önce 2019 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Toplu Konut İdaresi Başkanlığının 2019 yılı bilançosu ve 7. 577.314.422,38 TL gelir fazlasıyla kapanan gelir ve gider hesabı tasvibe sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Şimdi, 2020 yılının sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Toplu Konut İdaresi Başkanlığının 2020 yılı bilançosu ve 2.187.8 32.451,27 TL gelir fazlasıyla kapanan gelir ve gider hesabı tasvibine sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Toplu Konut İdaresi Başkanlığının 2019 ve 2020 yıllarına ait üst komisyon toplantısı tamamlanmıştır, tüm katılımcılara ben teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, teşekkür konuşması için son sözü size veriyorum.

Buyurun.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Sayın Başkanım, sadece teşekkür edeceğim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, buyurun.

ATILA SERTEL (İzmir) – Sayın Başkan, biraz projelerden bahset gelmişken.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Şimdi, Başkanım, şöyle, tabii, ilk KİT Komisyonuna geldiğim zaman, o zaman sayın vekillerimiz demişti: “Ya, biz hiçbir TOKİ Başkanını kendi dönemiyle değerlendiremiyoruz.” Bu, 2019-2020 kendi dönemim ama tabii, şöyle bir şey, ben 2004’ten beri TOKİ’de olduğum için her dönemin içerisinde vardım zaten. Her KİT Komisyonundaki sayın vekillerimizin bize önerileri, bizim onlara kendimizi doğru anlatabilmemiz çalışmalarımıza olumlu yönde yön veriyor. Keşke biraz daha zaman olsa da biz detaylı olarak konuşabilirsek ama son bir cümle olarak şunu söyleyeceğim: Atıla Sertel Vekilimiz, İstanbul Millet Bahçesi, Atatürk Havalimanı Millet Bahçesi’yle ilgili bir konu söylemişti.

Sayın Vekilim, şundan herkes müsterih olsun, ben TOKİ Başkanı olarak, şu projenin uygulanması, belki de içimin en rahat ettiği, mutluluk duyduğum projelerden bir tanesidir. “Neden?” diyecek olursanız çünkü insanlar ve çevreden, etraftan, özellikle inşaat çevresi etrafından “Bu arazi 100 milyar ederdi, 500 milyar ederdi, şu kadar ederdi, bu kadar ederdi.” lafları dolandı ama iyi ki orası millet bahçesi oldu, iyi ki İstanbul’un hizmetine, sadece İstanbul’un değil, tüm Türkiye’nin hizmetine açıldı. Orası, o bölgenin bir daha -kim ne düşünürse düşünsün- imara açılmayacağını garanti ve belgesidir. Yani dolayısıyla, benim en rahat, böyle yaparken, ihalesi gerçekleştirilirken, inşaatı yapılırken... İsim üzerinden hassasiyetler sunuldu, orada İstanbul Havalimanı, Atatürk Havalimanı Millet Bahçesi olarak ismi de tescillendi. Dolayısıyla, kimisi diyor ki: “Çevre binalarının mania hattını kaldırmak için...” Orada zaten mevcutta bir pist var, mevcutta havaalanı var; mümkün değil, oradaki çevrede yapılaşmanın önünü açabilmenin imkânını sağlayacak hiçbir gelişim yok. Dolayısıyla, iyi bir projedir. Ha, pistler kırılmasa mıydı? Pistler kırılmadığı zaman -şu manada, azami kırmamaya çalışıyoruz; asgari mi azami mi, ne deniyorsa ona- kullanmaya çalışıyoruz onları ama şunun için söylüyorum: Bunun 650 bin metrekare... Öyle basında söylendiği gibi de 3 metre beton falan yok altında; 60 santimlik beton var, 2,5 metrelik kaya dolgu var. Burasının bir daha havaalanı olarak kullanılma imkânı yok çünkü yeni havalimanının güzergahında; bir pisti zaten kalacak çok acil durumlar için. Buranın mesela millet bahçesi olması için belli bir beton azaltılması yapılması gerekir. Yukarıdan baktığınız zaman Münih Havaalanı’nı gösteriyorlar, inanın Münih Havaalanı ile bizim Atatürk Havalimanı Millet Bahçesi’nin kıyas götürme şansı yok. Münih Havaalanı’nı terk etmişler, demişler ki: “Otlar büyüsün burada, adına da park diyelim.” Ama bizim İstanbul Atatürk Havalimanı Millet Bahçesi böyle bir millet bahçesi değil. Son derece dünyada örnek gösterilebilecek, içerisindeki nitelikli ağaçlarından tutun da yapacağımız yapıların hiçbirini böyle 2 katı geçmiyor ki toplam alanın içerisinde binde 2 gibi bir rakama denk geliyor bizim yapılar ama mevcuttaki yapılar var, mevcuttaki yapılar duruyor zaten.

Dolayısıyla, sayın vekillerimiz müsterih olsunlar, orası hiçbir şekilde yapılaşmaya açılmıyor; fırsat bu fırsat, millet bahçesi oldu orası ve bir daha da kimse orayı yapılaşmaya açamaz. Bence Türkiye'nin en önemli projelerinden biri olmuştur Sayın Vekilim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

ORHAN SÜMER (Adana) – Bizim orayı da pislikten kurtarın da...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Adana meselesi de şöyle, onu da... Bakın, şöyle...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Başkanım, ben teşekkür konuşması için...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Başkanım, Adana'yı...

ORHAN SÜMER (Adana) – Benim evin tam karşısında... Sular duruyor, pislikler duruyor...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sümer...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Başkanım, Adana'yı... O çevreledikleri... Adama biz dedik ki: "Sen çevreleyeceksin, yeni ihale yapılarına kadar oranın güvenliğini almak zorundasın."

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Başkanım, ihalesini yapacağım inşallah sıkıntı olmayacak.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Başkanım, çalışmalarınızda başarılar diyorum, kolaylıklar diliyorum

Toplantıya ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.41

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 17.45****BAŞKAN: Mustafa SAVAŞ (Aydın)****BAŞKAN VEKİLİ: Nevzat ŞATIROĞLU (İstanbul)****SÖZCÜ: Mevlüt KARAKAYA (Ankara)****KÂTİP: Yavuz SUBAŞI (Balıkesir)**

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Toplantıyı açıyorum.

2.- Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret Anonim Şirketi'nin 2019 ve 2020 yıllarının bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere, toplantımıza katılan kurum temsilcilerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

Buyurun.

(Katılımcılar kendini tanıttı)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Genel Müdürüm, sunumu yapmanız için sözü size veriyorum.

Buyurun.

VAKIF İNŞAAT RESTORASYON VE TİCARET A.Ş GENEL MÜDÜRÜ AHMET KAYNAR – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli üyeler; ellerinizde bulunan konuşma metnini biraz özetleyerek size sunacağım.

Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret Anonim Şirketi Toplu Konut İdaresi Başkanlığı ve Vakıflar Genel Müdürlüğü iştirakidir. 1977 yılında kurulan şirketimizin kuruluş amacı her türlü inşaat, donanım, onarım, restorasyon, taahhüt işleri, proje hazırlamak, tarihî ve kültürel değerlerimizin, aslını bozmadan, bilimsel kurallar çerçevesinde estetiği ve fonksiyonu gözetilerek geleceğe aktarılmasıdır. Şirketimiz, ülke genelinde ve yurt dışında birçok önemli inşaat ve restorasyon işlerini başarıyla gerçekleştirmiştir. Bu önemli projeler arasında; İstanbul'da Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane binası, Vahdettin Köşkları Koruluğu, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Beşiktaş ve merkez kampüs binaları, Fatih Sultan Mehmet'in yargılandığı bina, Edirne'de Ayşe Kadın Camisi, Merkez Saray Hamamı, Erzincan'da Mamahatun Kervansarayı, Konya'da Karapınar Selimiye Külliyesi, Elazığ'da Eski Hükûmet Konağı, Türk Eğitim Vakfı binası restorasyonları şirketimiz tarafından yapılmıştır. Yeniden yapılanma süreciyle birlikte şirketimizin tarihî ve kültürel yapıların restorasyonu konusunda sahip olduğu deneyim ve bilgi birikiminin değerlendirilmesi amacıyla özellikle arz eden restorasyon işleri için idarelerin yapmış oldukları pek çok ihaleye iştirak edilmiştir. Bu kapsamda, Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı İstanbul Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğü tarafından ihalesi yapılan İstanbul Haydarpaşa Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane Binası 2'nci etap restorasyonu işine ait şirketimizde kalmıştır. 11/1/2021 tarihinde 143 milyon 494 bin 866 lira 61 kuruş TL bedelle sözleşme imzalanmış, 12/1/2021 tarihinde yer teslimi yapılarak işe başlanmıştır, hâlihazırda restorasyon çalışmaları devam etmektedir. Kentsel dönüşüm

kapsamında ise, İstanbul ile Ataşehir ilçesi 2.573 ada, 3 parseldeki kentsel dönüşüm çalışmasına 19/3/2021 tarihinde alınan inşaat ruhsatına istinaden başlanmış ve şirketimize taahhüt edilen bağımsız bölümlere inşaat faaliyetleri de devam etmektedir. Şirketimizin tarihi ve kültürel zenginliklerimizden olan Eskişehir merkezinde, dönüşüm kapsamında, TOKİ ve Vakıflar Genel Müdürlüğüyle iştirakimiz, iş birliğimiz devam etmektedir. Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret Anonim Şirketi, özellikle, eski eser restorasyonlarında iddialı olup konular bilinçli ele alınmakta ve gerektiğinde konusunda uzman kurum ve kuruluşlarla birlikte iş birliğine gidilmekte, işe ticari açıdan olduğu gibi milli değerlerin korunması açısından da bakılmaktadır. Şirketimizin üstlendiği eski eser onarımlarında bu alanda faaliyet gösteren diğer özel sektör kuruluşları için de emsal teşkil eden, standart belirleyici, başarılı çalışmalarda bulunarak bu eserlerin korunarak kamunun yararına sunulmasında önemli rol üstlenmiş ve katıldığı ihalelerde idareler lehine rekabet ortamının oluşmasına katkı sağlamıştır.

Restorasyon uygulamalarındaki standardın yükseltilmesinde Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret Anonim Şirketi üzerine düşen görevin bilincinde olup bütün faaliyetlerinde devlet ciddiyeti ve özel sektör dinamizmiyle çalışmalarını artırarak devam ettirecektir.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2019 yılı Alt Komisyon Raporu’nda 1 öneri bulunmaktadır. 2020 yılına ait Alt Komisyon Raporu’nda bulgu ve öneri bulunmamaktadır.

Şimdi 2019 yılının 1 no.lu önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 1:

Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Vakıflar Genel Müdürlüğü’nün 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu kapsamı dışında istisna hükümleri çerçevesinde ihalesini yaptığı 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamındaki taşınır ve taşınmaz kültür varlıklarının rölöve, restorasyon, restitüsyon ve konservasyon projeleri, sokak sağlıklılaştırma, çevre düzenleme projeleri ve bunların uygulamaları ile değerlendirme, muhafaza, nakil işleri ve kazı çalışmalarına ilişkin mal ve hizmet alımları ile vakıf kültür varlıklarının onarımları ve restorasyonları ile çevre düzenlemesine ilişkin mal veya hizmet alımları ihalelerine Şirketin davet edilmesi için Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Vakıflar Genel Müdürlüğü nezdinde gerekli çaba ve girişimlerde bulunulması önerilir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum.

Yanıt için...

VAKIF İNŞAAT RESTORASYON VE TİCARET A.Ş GENEL MÜDÜRÜ AHMET KAYNAR – Cevap veriyorum: KİT Alt Komisyonu önerisi doğrultusunda Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından Kamu İhale Kanunu kapsamı dışında istisnai hükümler çerçevesinde yapılan ihalelere Şirketimizin davet edilmesiyle ilgili gerekli görüşmeler sürdürülmektedir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Öneri üzerinde söz almak isteyen Sayın Yaşar, buyurun.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Değerli Başkanım, kurumun değerli yöneticileri, Sayıştayın kıymetli temsilcisi; şimdi, 2019 yılı önerilerini görüşüyoruz. Bugün sizin uzmanlaştığınız bir alan var, vakıf, inşaat diyelim. Kamu kurum ve kuruluşu statünüz var, sizlere zaten herhangi bir ihale açmadan da normal şartlar altında direkt verebilirler yani siz Kamu İhale Yasası’na... Devlete olan işlerden bahsediyorum, özel sektöre olan

işlerden bahsetmiyorum. “Şu an görüşmeler sürdürülmektedir.” diyorsunuz, şu an biz 2022’nin Haziran ayındayız. Şu an sizi bu ihalelere bir defa şeksiz şemalsiz, herhangi bir uyarıya, şuna, buna, ikaza gerek olmadan çağırımları lazım çünkü TOKİ’yle ilgili... Onun da geneli üzerinde konuşurken ben bu konuya parmak basmıştım, demiştim ki: Burada bir uzmanlık alanı oluşmalı çünkü bulunduğu dönemde kullanılan malzemelerle bu restorasyonların yapılması lazım. Dolayısıyla bu önemli bir deneyim de gerektiriyor, bilgi gerektiriyor, birikim gerektiriyor. Sadece bu işe yoğunlaşsanız sizin Türkiye’deki restorasyonları zaten bitirmeniz mümkün değil. Dolayısıyla buradaki toplam cironuz üzerinden rakamlara baktığımız zaman çok yüksek değil yani sizi bu ihalelere mi davet etmiyorlar? Yani bu kadar tarihi eserin olduğu bir coğrafyada bu kadar az iş yapmanızı ben anlayamadım. İşte “Çalışmalar devam ediyor, bizi davet edecekler.” gibi önü açık, böyle net olmayan bir ifade kullanıyorsunuz; bu nedir? Ediyorlar mı, etmiyorlar mı?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yaşar.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

VAKIF İNŞAAT RESTORASYON VE TİCARET A.Ş GENEL MÜDÜRÜ AHMET KAYNAR – Sayın Başkanım, Sayın Vekilim; bu konuda tabii ifade o günkü yılı tanzim ettiği için...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Bugünü soruyorum.

VAKIF İNŞAAT RESTORASYON VE TİCARET A.Ş GENEL MÜDÜRÜ AHMET KAYNAR – Biraz evvelki sunuş metninde de söylediğim gibi, kültür varlıkları kapsamında olan Sağlık Bilimleri Üniversitesinin bu kapsamda ihalesi yapıldı ve tarafımızdan restorasyonu yapılmaktadır.

Bahsettiğiniz gibi bir işi, restorasyon işini ihalesiz almamız mümkün değil.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Neden? Kamu kuruluşusunuz.

VAKIF İNŞAAT RESTORASYON VE TİCARET A.Ş GENEL MÜDÜRÜ AHMET KAYNAR – Biz Kamu İhale Kanunu’na tabiyiz. Sadece burada kültür varlıkları restorasyonu işlerinin pazarlık usulü ve davet usulü yapılan işlerde -biraz evvel bahsettiğiniz gibi- bu konuda deneyimli firmaların çağırılması gerektiği için bizim de oralarda olmamız gerekiyor. Daha hassasiyet gösterilmesi konusundaki çabalarımız belli bir safhaya geldi, bu konuda da ilerleme kaydettiğimizi görüyorum ben şu anda. Burada Genel Müdür Yardımcımız da var ve Kültür Bakanlığının temsilcileri de var, bu konuda Bakanlıkta da yakın zamanda görüşmeler yapıp bunu sonuçlandıracağız.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Benim bu konuda bir önerim var Başkanım. Kamu kurum ve kuruluşları zaten bunların tamamı devletin yani tarihi eserlerin farklı bir kurumun bünyesinde olduğu düşünülemez. Bence yasayı gerekirse değiştirelim, hiç herhangi bir şeye gerek duymadan bunu vakıflar yapsın. Ha, kendisi 4734’e tabi olmadan alt yüklenicileri seçme konusunda belki bir alan oluşturulabilir ama onun bir üstünde, bir uzmanlık alanı oluşturup... Yani bu, inanılmaz bir alan, sadece Ağrı Doğubayazıt’taki İshak Paşa Sarayı’nı gözünüzün önüne alın, yani Ankara Kalesi’ni alın, İstanbul’daki surları alın; yani yapılacak o kadar çok iş var ki bunu bu bünyenin altında siz ancak 4734’ün dışına, açık alana yapabilirsiniz ama işi alma konusunda, direkt size verilmesi konusunda KİT Komisyonunun yapabileceği bir öneri varsa, bir çalışma varsa bunun yapılmasını öneriyorum Başkanım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim.

Sayıştayın öneriyle ilgili görüşünü alalım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, ilgili kamu kurumları nezdinde görüşmeler başlamıştır. Konunun yeni dönemde de değerlendirilebilmesi için izlemeye kalmasını istiyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylelikle önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi geneli üzerinde görüşmelere geçiyoruz. Geneli üzerinde söz almak isteyen üyelerimize ben söz vereceğim.

Sayın Zeybek...

Sayın Başkanım, siz bölgeye gidecektiniz, çıkabilirsiniz.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Başkanım, az otursa...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Sel bölgesine gideceğim Sayın Vekilim. Ben ziyaret ederim sizi.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – İki dakika...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Ziyaret ederim sizi Sayın Vekilim.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Ama ben sizinle de konuşacaktım şimdi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Zeybek, TOKİ bir önceki toplantıdaydı, bu şimdi başka bir kurum.

Siz devam edin, tutanaklara geçer, Sayın Başkanımız ilgili alanlarla ilgili size yazılı yanıt verir; bölgeye gidecek.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Neyse, Sayın Başkanım artık cevap verir bize bu konuda.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben tabii, burada az önce bulunamadım, ayrı bir toplantımız vardı, orada olduğumuz için soruyu da sormadım TOKİ Başkanımıza.

Şimdi, 2012 yılında Samsun Canik'te bir sel felaketi oldu TOKİ konutlarının olduğu bölgede. Tabii, o zaman TOKİ konutlarının olduğu yerde felakette 11 kişi can verdi. Burada tabii ki o zaman ölenlerin vereselerine ve ailelerine TOKİ tarafından sözler verilmişti, kendilerinin durumlarının bu konuda iyileştirileceği ve sosyal haklarının, kendilerine verilecek hakların mutlaka iade edileceği sözleri verilmişti.

Geçen hafta oradaki mağdurlardan konutlardaki kat görevlisi arkadaşlar benimle görüştüler. O günden bugüne verilen sözlerin hiçbirinin yerine getirilmediği ve çok mağdur olduklarını, TOKİ'nin bu konudaki sözlerinin yerinde kaldığını ve bu konuda kendi haklarının yerine getirilmediği için TOKİ Başkanı ve yönetiminden beklentileri olduğunu bildirmek için söz aldım. Sayın TOKİ Başkanımıza da bunu cevaplaması için yazılı bir başvuruda bulunacağım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Zeybek.

Buyurun Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ederim Başkanım.

Şu an kurum bünyesinde ne kadar teknik elemanınız var? Mesela siz inşaat onarımının yanı sıra, orada tensipler var, kalemşorlar var, o şeylerin yazılması, çizilmesi yani bununla ilgili altyapınız var mı, yetiştirdiğiniz elemanlarınız var mı? Yani özellikle teknik eleman konusunda veyahut da usta konusunda. Taş ustasından tutun belki harcına varana kadar bunun bir altyapısını da oluşturmalısınız diye düşünüyorum yani bu alanda yeterliliği olmayan, sertifikası olmayan kişilerin çalıştırılmaması

lazım gerekir. Sizin böyle bir sertifikasyon kuruluşunuz var mı? Toplam ne kadar personeliniz var? Bunlar önemli. Bizim işinin ehli insanlara bu ülkede çok ihtiyaç duyduğumuz alanlardan bir tanesi bu. Bu alanda eleman bulmakta çok büyük güçlüklerle karşılaşıldığını zaman zaman duyuyoruz.

Sizin aynı zamanda, bir devlet kurumu oluşunuz dolayısıyla, böyle bir usta-çırak ilişkisi içerisinde bir üniversite gibi veyahut da bir atölye gibi birilerini yetiştirmeniz gerekir; bence en temel görevlerinizden biri bu. Bu manada bir altyapınız var mı? Çalışan sayınız kaç? Kaç ustanız var? Bunlarla ilgili herhâlde özel atölyeleriniz var; bunları yapıyorsunuz, rölövelerini alıyorsunuz, bu rölövelere göre çalışmalar yapıyorsunuz. Yani burada bir noktada üniversite gibi hem mühendisler bazında, bir atölye gibi, bir işletme gibi hem sanatkârlar bazında muhakkak BU çalışmalarınızın olması lazım gelir diye düşünüyorum. Aklımızdan geçen bu ama siz bu konuyla ilgili bilgi verirsiniz memnun oluruz. Siz aldığınız işleri alt yükleniciler marifetiyle mi yapıyorsunuz, kendi elemanlarınızla mı yapıyorsunuz? Bunlarla ilgili bir bilgi verirsiniz memnun oluruz.

Tabii, TOKİ'ye de hep söyledik şehrin ruhuna uygun binaların yapılmasını; onun da en temeli sizden geçiyor, siz o şehirdeki mimariyi biliyorsunuz, dönemini biliyorsunuz, o dönemin ruhuna uygun, ona uygun restorasyonlar yapmanız lazım. Samsun'da birkaç tanesini gördüm, mesela Çarşamba'da bir cami onarımı yapılmış; Hakikaten o ahşapların özel olması lazım ama hiç öyle bir şey göremedik yani keşke yapılmasa daha iyi. Bazen bir şeyi yapalım derken işi rayından çıkarıyoruz.

Yine, seçim çalışmalarında gördüm, böyle çivisiz, hiç çivi kullanılmadan yapılan bir kapının bildiğiniz yağlı boyayla boyandığını gördüm hâlbuki o kapının fiyatı o evin toplamından daha değerli. Dolayısıyla, bu konuda bir bilinçlendirme, bununla ilgili bir çalışmanız var mı? Yani bunların değerini, bunların anlamını muhakkak toplum nezdinde ifade etmek lazım. Mesela Türkiye'de ahşap camiler var, bunlardan bir tanesi Sivrihisar'daki Ulu Cami, tümüyle ahşap direkler üzerine yapılmış; yine, Ankara'da Ahi Şerafettin bildiğim kadarıyla... Yani yine bizim Samsun Kavak'ın bir köyünde -Kemal ağabey belki benden daha iyi bilir- Bekdemir Cami, tümüyle ahşaptan yapılmış bir cami var. Orada da mesela bir restorasyon yapılmış, ama ruhuna uygun değil. Yani o günün malzemeleriyle, o günün şartlarıyla bu işin yapılması lazım. Bu manada yapılan harcamalar da aslında israf; attığınız taş yerini bulmuyorsa yaptığınız işin bir anlamı da yok.

Bununla ilgili kısa... Benim sorduğum alan biraz geniş, bunların tamamına yazılı da cevap verebilirsiniz. Yani bu işin hiyerarşisi nedir? İşe nereden başlıyorsunuz? Nereye doğru gidiyor? Daha geniş bir bilgi verirsiniz Komisyona, şahsıma değil; arkadaşlarla hep beraber bu işten istifade etmiş oluruz diyor, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yaşar.

Böylece geneli üzerinde görüşmeleri de tamamladık.

Sayın Genel Müdürüm, sorulan sorulara yazılı olarak da sözlü olarak da yanıt verebilirsiniz.

Buyurun söz sizde.

VAKIF İNŞAAT RESTORASYON VE TİCARET AŞ GENEL MÜDÜRÜ AHMET KAYNAR – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Geniş kapsamlı bir perspektif çizdi, ben de bu konuda yazılı cevap vermeyi uygun görüyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret Anonim Şirketinin 2019 ve 2020 hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

Önce, 2019 yılının sonuç bölümünü okutuyorum.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret Anonim Şirketinin 2/4/2020 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 2019 yılı bilançosu ve 2.217.578,64 Türk lirası dönem zararıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2019 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Şimdi, 2020 yılının sonuç bölümünü okutuyorum.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret Anonim Şirketinin 2/4/2020 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 2020 yılı bilançosu ve 691.833,18 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2020 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret Anonim Şirketinin 2019 ve 2020 yıllarına ait üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır. Tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, çalışmalarınızda başarılar diliyorum, kolaylıklar diliyorum.

Değerli Komisyon üyeleri, gündemimize 29 Haziran 2022 Çarşamba günü Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü ile Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğünün 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam edeceğiz.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 18.05

